

362 29386
๕๕๕๕๕๕
๕-๓

การป้องกันสิ่งเสพคิโนโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญญาบัตร

ของ

ปราณี สร้อยสุนทร

๒๑ ต.ค. ๒๕๒๙

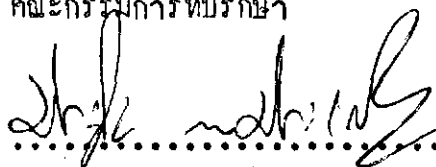
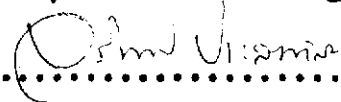
เสนอขอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
คุณภาพันธุ์ ๒๕๒๙

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๓ ๕๐๖๓๒

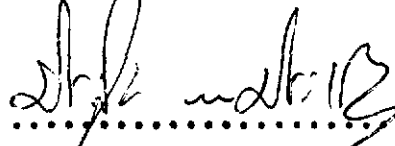
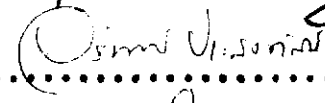
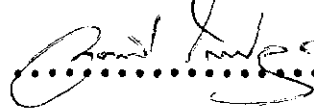
178293

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา


.....ประธาน

.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ


.....ประธาน

.....กรรมการ

.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรินทร์ ประสงค์สม ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ แก่ไขข้อบกพร่องอย่างใกล้ชิดโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง จึงขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงและผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณี โสมประยูร ซึ่งได้ให้ ข้อเสนอแนะอันมีค่ายิ่งซึ่งส่งผลต่อความสมบูรณ์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการ บริหารการศึกษาทุกท่าน อาจารย์บุญศรี แสงประเสริฐ คุณปริศา อ้วนลำ และคุณพัชราภรณ์ จิตต์โต ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และดำเนินการสำหรับกระบวนการวิจัยจนสำเร็จ ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครูและ คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท วิชาเอก การบริหารการศึกษา รุ่นที่ 10 ที่มีส่วนช่วยเหลือให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณ พลเอกป่าโมซซ์ ดาวรรฉนัท พลตรีสุตสาย หัสติน พันตรีบุญช่วย บุญทะกุล และนาวาอากาศตรีประถัมภ์ สร้อยสุนทร ที่กรุณาให้การ สนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา คุณค่าและประโยชน์ที่พึงคาดหวังจากปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อคุณแม่ ครูอาจารย์ผู้มีพระคุณยิ่งในฐานะผู้วาง รากฐานการศึกษาของผู้วิจัย

ปราณี สร้อยสุนทร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	2
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ความหมายของสิ่งเสพคิด	5
ชนิดของสิ่งเสพคิด	6
สาเหตุของการคิดสิ่งเสพคิด	8
ลักษณะของผู้คิดสิ่งเสพคิด	9
โทษของการคิดสิ่งเสพคิด	10
การป้องกันปัญหาสิ่งเสพคิด	10
กิจกรรมป้องกันสิ่งเสพคิด	11
บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษา	14
บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน	15
บทบาทของครู	18
บทบาทของครูประจำชั้นและครูปฏิบัติการอื่น ๆ	19
บทบาทของครูส่งเสริมการสอน	20
บทบาทของคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพคิด	21
การให้การศึกษารื่องสิ่งเสพคิดแก่นักเรียน	21

การวิจัยในประเทศ	23
การวิจัยในต่างประเทศ	27
สมมติฐานการวิจัย	28
3 วิธีการดำเนินการศึกษา	29
ประชากร	29
กลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การจัดกระทำข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
ความมุ่งหมาย	52
วิธีการดำเนินการศึกษา	52
เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล	52
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
อภิปรายผลการศึกษา	53

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด สำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร	31
2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืนจำแนกตามสถานภาพของ ผู้ตอบ	34
3 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ที่มีต่อ การป้องกันสิ่งเสพติด ในโรงเรียนประถมศึกษา คำนบริการ สำรวจและศึกษาข้อมูล	40
4 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อ การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา คำนบริการสนเทศ	42
5 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ที่มีต่อ การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา คำนบริการให้คำปรึกษา	46
6 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ที่มีต่อ การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกเป็นรายค่าน	48

7	เปรียบเทียบทักษะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการ ป้องกันสิ่งเสพติด ที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน ประถมศึกษา จำแนกเป็นรายค่าน	49
8	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ที่มีต่อค่านบริการให้คำปรึกษา จำแนกเป็นรายคู่	50
9	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา รวมทุกค่าน จำแนกเป็นรายคู่	51

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	สายการบริหารงานด้านการป้องกันยาเสพติด	16
---	---	----

ภูมิหลัง

สิ่งเสพติดเป็นสารที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในร่างกายหรือจิตใจของบุคคล เมื่อบุคคลนั้นได้รับประทาน สุม ฉีดหรือสูดดมเข้าไป และสารนั้นจะไปทำปฏิกิริยากับร่างกายของผู้บริโภค ทำให้เกิดอาการแปรปรวนทางระบบประสาท โดยอาจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหรือค่อย ๆ เป็นไปที่ละเล็กทีละน้อย และในที่สุดบุคคลผู้นั้นไม่สามารถดำเนินชีวิตเป็นปกติได้หรืออาจถึงแก่ชีวิต สิ่งเสพติดมีทั้งที่เป็นพิษต่อร่างกายอย่างรุนแรง เช่น เฮโรอีน หรือบางชนิดอาจไม่รุนแรงแต่มีผลต่อร่างกายในระยะยาว เช่น ดิน บุหรี่ กัญชา หรือแม่แต่ยาแก้ปวดบางชนิด

ปัจจุบันปัญหาการติดสิ่งเสพติดได้ทวีความรุนแรงขึ้นในสังคมไทยและได้ระบาดเข้าไปในสถานศึกษามากขึ้นทุกที โดยเฉพาะได้ระบาดกับกลุ่มประชากรซึ่งมีช่วงอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป จนกระทั่งถึงอายุ 24 ปี แสดงให้เห็นว่าเด็กซึ่งอยู่ในวัยเรียนในระดับประถมศึกษาได้ติดสิ่งเสพติดที่มีแนวโน้มเป็นจำนวนมากขึ้น โดยพบว่าผู้เข้ามารับการรักษาติดสิ่งเสพติดโรงพยาบาลเป็นเยาวชนประมาณร้อยละ 52 - 60 ของผู้ใหญ่ (สมทรง กาญจนหุต 2520 : 112) ปัญหาการติดสิ่งเสพติดของเยาวชนดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ อีกนานับประการต่อสังคม เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการฉกชิงวิ่งราว ปัญหาการลักทรัพย์และปัญหาอื่น ๆ ซึ่งจากเอกสารเผยแพร่ของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางได้ชี้ให้เห็นว่าระหว่างปี 2526 ถึงต้นปี 2528 มีเด็กต้องคดีถึง 5,014 ราย และในจำนวนนี้ 620 รายหรือประมาณร้อยละ 12.37 ก่อคดีอันมีสาเหตุมาจากการติดสิ่งเสพติด (มทิชน 2528 : 2)

จากการวิจัยของสถาบันวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับปัญหาสิ่งเสพติดในสถานศึกษาที่วิเคราะห์จากกลุ่มผู้ติดสิ่งเสพติด ซึ่งไปรแบบที่สำนักสงฆ์

ถ้ากระบอกพบว่า ผู้คิดสิ่งเสพติดเป็นนักเรียนในกรุงเทพมหานครถึงร้อยละ 35 และจากการศึกษาพบว่าผู้คิดสิ่งเสพติดเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาถึงร้อยละ 57.59 (จรัส สุวรรณเวลา 2522 : 23) จากตัวเลขดังกล่าวนี้ สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือเยาวชนเหล่านี้จะเป็นบุคลากรที่สำคัญของประเทศชาติในวันข้างหน้า การคุ้นเคยกับสิ่งเสพติดหรือการลองเสพสิ่งเสพติดอาจนำไปสู่การใช้จ่ายในลักษณะประจำหรือการติดยาได้ และผลสืบเนื่องจากการติดยาทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลและประเทศชาติโดยรวม การที่จะป้องกันและหาแนวทางแก้ไขปัญหาลาดานี้มิใช่เพียงแต่รัฐบาลหรือหน่วยงานระดับสูงเท่านั้น จะต้องขึ้นอยู่กับหน่วยงานหรือบุคคลผู้ใกล้ชิดกับเยาวชนเป็นสำคัญ ในสถานศึกษาระดับโรงเรียนประถมศึกษานั้น บุคคลผู้มีบทบาทอย่างสำคัญในการป้องกันปัญหาการติดยาเสพติด คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้รับผิดชอบอื่น ๆ ภายในโรงเรียนหรือใกล้ชิดกับโรงเรียน ดังนั้นการศึกษาวิจัยเรื่องนี้จึงเน้นการป้องกันสิ่งเสพติดที่จะมีต่อนักเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา คำนบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล คำนบริการสนเทศ คำนบริการให้คำปรึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลในการ เสนอแนะให้หน่วยงานและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคติสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานคร รวมทั้งอาจเป็นข้อมูลที่ถูกกรองและประชาชนทั่วไปได้ศึกษา และ
อาจใช้เป็นแนวทางในการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา เพื่อป้องกันการติดสิ่งเสพติด
ให้กับบุตรหลานของตนหรือกับเยาวชนโดยทั่วไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการป้องกันการติดสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการ
การป้องกันสิ่งเสพติด
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นครู ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
และคณะกรรมการการป้องกันสิ่งเสพติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 498 คน
โดยจำแนกเป็นครูจำนวน 219 คน และผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 219 คน และคณะ
กรรมการการป้องกันสิ่งเสพติดจำนวน 60 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน
สิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 3.1.1 ครู
 - 3.1.2 ผู้บริหารโรงเรียน
 - 3.1.3 คณะกรรมการการป้องกันสิ่งเสพติด
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนะเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 3 ด้าน
 - 3.2.1 ด้านการบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล
 - 3.2.2 ด้านการบริการสนเทศ
 - 3.2.3 ด้านการบริการให้คำปรึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สิ่งเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ เมื่อเสพแล้วทำให้เกิดผลทั้งทางร่างกายและทางจิตใจของผู้ใช้โดยทำให้ผู้ใช้มีสุขภาพทรุดโทรม ซึ่งอาจเป็นสิ่งเสพติดที่สังคมยอมรับ เช่น บุหรี่ เหล้า เป็นต้น หรืออาจเป็นสิ่งเสพติดที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น เฮโรอีน ผีน กัญชา เป็นต้น
2. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. ครู หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ทำการสอนและปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน การให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
5. คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด หมายถึง คณะผู้ดำเนินงาน โครงการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากกรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่ในการประสานนโยบาย ในการป้องกันและบำบัดสิ่งเสพติดของกรุงเทพมหานคร
6. การป้องกันสิ่งเสพติด หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการดำเนินกิจกรรมใน 3 ลักษณะ คือ
 - 6.1 การบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจทัศนคติและการใช้สิ่งเสพติดของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
 - 6.2 การบริการสนเทศ หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้และข้อมูลที่ถูกต้อง รวมทั้งลักษณะและโทษภัยของสิ่งเสพติดต่าง ๆ
 - 6.3 การบริการให้คำปรึกษา หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนต่อการคลี่คลายความคับข้องใจของนักเรียนและชุมชนต่อปัญหาสิ่งเสพติดในโรงเรียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่จะกล่าวในบทนี้เกี่ยวข้องกับความหมายประเภทและชนิดของ
สิ่งเสพติด สาเหตุการติดสิ่งเสพติด ลักษณะของผู้ติดสิ่งเสพติด โทษของสิ่งเสพติด
การป้องกันสิ่งเสพติดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของสิ่งเสพติด

สิ่งเสพติด หมายถึง สารที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ
เมื่อได้รับเข้าไปในร่างกายจนเป็นผลทำให้ผู้นั้นอยากจะได้รับหรือจำเป็นต้องได้รับ
สารนั้นอยู่เสมอ บุหรี่ เหล้า หรือแม่แต่กาแฟก็เป็นสิ่งเสพติดได้ แต่สิ่งเหล่านี้เป็นที่
ยอมรับของสังคม ส่วนสิ่งเสพติดอีกลักษณะหนึ่งเป็นสารที่มีโทษภัยมาก และไม่เป็นที่
ยอมรับของสังคม เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน กัญชา ยากระตุ้นและอื่น ๆ อีก เป็นต้น
อย่างไรก็ตามไม่ว่าสารเสพติดจะเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับของสังคมก็ตาม สิ่งเหล่านี้
มีผลต่อร่างกาย จิตใจของบุคคลในสังคมอย่างมาก รวมทั้งก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ
และชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคลในสังคมด้วย

เสพ หมายถึง การรับยาหรือสิ่งเสพติดเข้าสู่ร่างกายด้วยวิธีดื่ม สูบ นึก
รับประทาน หรือวิธีใดก็ตาม ที่ทำให้สิ่งเสพติดผ่านเข้าสู่ร่างกาย

การเสพติด หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับสารหรือสิ่งเสพติดมอย ๆ และ
ติดต่อกันเป็นระยะเวลาอันยาวนาน โดยไม่สามารถเลิกเสพ หรือควั่นได้โดยง่าย

การติดสิ่งเสพติด หมายถึง การเสพติดสารประเภท ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน
กัญชา ไบโครบตอม แอมเฟตามีน และสารจำพวกเครื่องคองของเมาหรือสุรา

สิ่งเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ เมื่อเสพแล้วทำให้เกิดผลทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้ใช้สาร สารนี้จึงเรียกว่า สิ่งเสพติด

(ยพว วิสุทธิโกศล 2527 : 9)

พระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ได้จำแนกสิ่งเสพติดเป็น 5 ประเภท (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ม.ป.ป. : 1)

ประเภท 1 สิ่งเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน

ประเภท 2 สิ่งเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน โคเคอีน

ประเภท 3 สิ่งเสพติดให้โทษที่มีสารเสพติดประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย เช่น ยาแก้ไอผสมโคเคอีน

ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตสิ่งเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ อาเซตีนคลอไรด์ เป็นต้น

ประเภท 5 สิ่งเสพติดให้โทษประเภทอื่น ได้แก่ กัญชา ใบกระท่อม

ชนิดของสิ่งเสพติด

สิ่งเสพติดมีวิธีการแบ่งได้ 2 ลักษณะ

1. สิ่งเสพติด แบ่งตามการออกฤทธิ์มี 4 ประเภท (กรมการฝึกหัดครู 2527 : 10 - 11)

1.1 ออกฤทธิ์กดประสาท สารพวกนี้มีฤทธิ์กดศูนย์ควบคุมการหายใจในสมอง และประสาทที่ควบคุมการทำงานของอวัยวะบางอย่างของร่างกาย ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน และเซโคนาล (เหล้าแห้ง)

1.2 ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทที่ใช้กันมากคือ แอมเฟตามีน (ยาม้า ยาชยัน) มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทสมองส่วนกลาง ทำให้อารมณ์เปลี่ยนแปลงและมีฤทธิ์กระตุ้นการเต้นของหัวใจด้วย

1.3 ออกฤทธิ์หลอนประสาท ทำให้การรับรู้เสียไป เกิดอาการ
ประสาทหลอนหรือแปลภาพผิด ได้แก่ ดอกดำโพง แอแอลดี เป็นต้น

1.4 ออกฤทธิ์หลายอย่าง คือ ออกฤทธิ์ทั้งกดกระตุ้นและหลอนประสาท
ได้แก่ กัญชา ใบกระท่อม ใข้ข่อย ๆ จะกระตุ้นประสาท ใช้มากขึ้นจะกดประสาท
และถ้าใช้มากขึ้นอีกจะเกิดประสาทหลอน

2. สิ่งเสพติดแบ่งตามชนิดของสารมี 5 ชนิด (คณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด ม.ป.ป. : 5 - 9)

2.1 ฝิ่น มอร์ฟิน และเฮโรอีน

ฝิ่น ได้มาจากยางของผลฝิ่นดิบ ลักษณะเป็นยางเหนียวสีน้ำตาลไหม้
หรือดำ มีกลิ่นเฉพาะตัวและรสขมจืด วิธีเสพคือ การสูบหรือกิน

มอร์ฟิน สกัดจากฝิ่นมีลักษณะเป็นผงสีขาวนวล หรือสีเหลืองอ่อน
ละลายน้ำได้ดีไม่มีกลิ่น รสขมจืดออกฤทธิ์แรงกว่าฝิ่น 5 - 10 เท่า วิธีเสพคือ ฉีดเข้า
กล้ามเนื้อหรือเข้าหลอดเลือดดำ

เฮโรอีน มีฤทธิ์รุนแรงกว่ามอร์ฟิน 4 - 8 เท่าตัว เป็นยาเสพติด
ที่ร้ายแรงที่สุด เสพโดยการสูบหรือฉีดเข้าหลอดเลือดดำ

2.2 ยานอนหลับและยาคลายความวิตกกังวล ได้แก่ บาร์บิทูเรท
ตัวที่นิยมใช้ที่สุดคือ เซโคนาล ฤทธิ์ของสิ่งเสพติดชนิดนี้จะทำให้ผู้เสพติดขาดความรู้สึก
ผิดชอบชั่วดีและความอายจึงยังจะนำไปสู่ความกล้าบ้าบิ่น การวิวาทวิวาทและอาชญากรรม

ยาคลายความวิตกกังวล ที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน ได้แก่ โคลาซิแปบ
ซึ่งใช้เพื่อลดอาการวิตกกังวล ซึมเศร้ายาจำพวกนี้เป็นที่ยอมรับในทางการแพทย์ว่าทำให้
เสพติดได้ ถ้าใช้โดยขาดความระมัดระวัง

2.3 ยากระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน ผู้ใช้คิดว่ายาช่วยให้จิตใจ
สดชื่น และบางคนใช้เพื่อลดความอ่อน ถ้าใช้ยานี้บ่อย ๆ จะรู้สึกอ่อนเพลีย แต่ไม่สามารถ
หลับได้ ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการของโรคจิต คนซึ่งบรรเทาทุกข์นิยมใช้ยาประเภทนี้ จึงทำให้
เป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดอุบัติเหตุบนทางหลวง

2.4 ยาหลอนประสาท ได้แก่ ล่าโพง แอลเอสดี ไอระเหยจากสารบางอย่าง เช่น ฟินเนอร์ กาวน้ำ และเบนซิน ยาประเภทนี้ใช้แล้วทำให้เกิดอาการประสาทหลอนคล้ายคนวิกลจริต

2.5 กัญชา และใบกระท่อม กัญชาได้มาจากทุกส่วนของต้นกัญชา เสพโดยวิธีสูบ ส่วนกระท่อมเสพโดยการเคี้ยวใบสด หรือบดใบแห้งมารับประทาน

สาเหตุของการติดยาเสพติด

การติดยาเสพติดของเยาวชนที่มีสาเหตุสำคัญคงต่อไปนี้ (วุฒิ เหล่าสุนทร 2524 : 23 - 24)

1. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลสำคัญในการผลักดันให้บุคคลติดยาเสพติดได้ เช่น ในบริเวณที่อยู่อาศัยมีการค้าขายยาเสพติด หรือมีผู้ติดยาอยู่กลุ่มเดียวกัน ผู้ใกล้ชิดอาจถูกชักชวนด้วยเหตุผลต่าง ๆ ให้ลองเสพติดยาด้วยความสมัครใจ
2. สาเหตุจากความอยากรู้อยากเห็น เยาวชนส่วนมากมักมีความคะนองทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสิ่งเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี แต่ทดลองเสพเพื่อแสดงให้เพื่อนฝูงเห็นความเก่งกล้า เป็นการโอ้อวดโดยขาดความยั้งคิด โดยรอบคอบเมื่อบ่อย ๆ เข้าก็ติดยาเสพติด
3. สาเหตุจากการทดลอง โดยอยากลองว่ารสชาติเสพติดเป็นอย่างไร มันใจตนเอาว่าตนเองจิตใจเข้มแข็งเมื่อทดลองหลายครั้งก็ทำให้ติดและเลิกไม่ได้
4. สาเหตุจากการถูกหลอกลวงให้เสพสิ่งเสพติดที่ผสมปนปลอมกับอาหารของขบเคี้ยว เช่น ทอฟฟี่ ลูกกวาด หรือยัดไส้บุหรี่ ผู้ผลิตหรือนำเข้าก็จะหลอกลวงให้นักเรียนหรือเยาวชนเสพโดยให้เหตุผลที่น่าเลื่อมใสต่าง ๆ ทำให้เยาวชนเหล่านั้นสนใจและติดยาในที่สุด

5. สาเหตุจากการเชื่อผิด ๆ เยาวชนมักมีความเชื่อกันว่าใช้สิ่งเสพติด จะทำให้ช่วงระยะเวลาของการพักผ่อนมีความสุขเพราะสิ่งเสพติดทำให้ลืมความทุกข์ ความเคร่งเครียดความกังวลที่ต้องเผชิญชีวิตประจำวัน โดยจะเริ่มจากบุหรี่ต่อไป เป็นกัญชาและเปลี่ยนเป็นมอร์ฟีน หรือเฮโรอีนในที่สุด

6. สาเหตุจากการขาดความอบอุ่นจากบิดา มารดา หรือเยาวชนที่มาจาก ครอบครัวที่แตกแยก หรือสภาพครอบครัวที่พ่อแม่ทะเลาะกันเป็นประจำทุกวัน ทำให้ ขาดความเอาใจใส่ต่อลูกเท่าที่ควร และทำให้เกิดความเบื่อหน่ายแก่ลูก จึงหาทาง ออกไปนอกบ้าน หรือกลับจากโรงเรียนแล้วไม่กลับบ้าน ไปบ้านเพื่อนหรือถูกเพื่อนที่คิดยา อยู่แล้วชักจูงง่ายทำให้ติดสิ่งเสพติดในที่สุด

7. สาเหตุจากการเจ็บป่วยทางกาย เยาวชนบางคนมีโรคทำให้เกิดความ เจ็บปวด เช่น กระดูกหัก เป็นนิ่วในไต เนื่ององกวางอย่างหรือปวดศีรษะรุนแรง เป็น ประจำแต่ไม่ยอมให้แพทย์รักษา เพราะสาเหตุมาจากอายุ กลัว หรือไม่มีเงินเพียงพอ เด็กเหล่านี้มักจะไ้ยาระงับปวดต่าง ๆ จนทำให้เกิดการติดยา

ลักษณะของผู้ติดสิ่งเสพติด

ลักษณะของผู้ติดสิ่งเสพติดทั่วไปจะมีลักษณะที่สามารถจำแนกออกได้ดังนี้

(ยุพา วิสุทธิโกศล 2527 : 11)

1. สุขภาพร่างกายส่วนมากทรุดโทรมมองเห็นได้ชัดเจน หรือดมมึนตึ๋น เหลือง อ่อนเพลีย และง่วงบ่อยจนติดเตียง

2. การแต่งกาย ชอบใส่เสื้อแขนยาวตลอดเวลา เพื่อปกปิดรอยเข็มที่ติดยา และชอบสวมแว่นตาคำอยู่เดมอ เพื่อซุกซ่อนม่านตาที่เบิกกว้างหรือริบหรี่โดยเฉพาะพวก ติคมอร์ฟีน เฮโรอีน

3. การเรียน การงาน เป็นคนที่ขาดสมาธิและขาดความรับผิดชอบในการเรียน การงาน เกียจคร้าน รวมทั้งขาดระเบียบวินัย ไม่รักษากฎเกณฑ์ของ โรงเรียนและสถานที่ทำงาน

4. อารมณ์ เป็นผู้มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย หงุดหงิด ฉุนเฉียว โมโหง่าย บางคนผิดปกติมากถึงขั้นอาละวาด ทำลายของ เป็นต้น

5. การปฏิบัติตนต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีวสันต์ในกลุ่มผู้เสพติด และปลีกตัวออกจากสังคมโดยทั่วไป ชอบอยู่ในที่ลับตาคน เช่น ในสวน ในสนาม ในบ้านร้าง เพื่อแอบเสพติด เพราะกลัวคนเห็น กลัวตำรวจจับ ส่วนมากเป็นผู้ที่ขอยืมเงินคนอื่น เสมอจึงชอบผูกขาด หลอกหลวง พ่อแม่ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงหรือคนรู้จัก

โทษของการติดสิ่งเสพติด

สิ่งเสพติดมีโทษต่อผู้เสพทั้งสิ้น (ยુพา วิสุทธิโกศล 2527 : 13)

1. ร่างกายทรุดโทรม มีอาการเบื่ออาหาร ผอมลง ถ้าใช้สารที่สูบหรือสูดจะทำให้ปอดอักเสบ ในรายที่ฉีดเข้าหลอดเลือดดำ จะทำให้โลหิตเป็นพิษหรือไตอักเสบ
2. ความผิดปกติทางจิตใจ ถ้าเสพยา เหล่านี้ นาน ๆ จะเกิดอาการวิกลจริต ซึ่งเป็นผลของยาต่อการทำงานของสมอง
3. โทษต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ไม่รับผิดชอบครอบครัว การเรียนและการงานอาจก่ออาชญากรรม สร้างความเดือดร้อนในสังคมก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรือทรัพย์สินของผู้อื่นทำให้เสียกำลังใจของชาติเป็นภาระของรัฐบาล ต้องจ่ายงบประมาณในการบำบัดรักษา

การป้องกันปัญหาสิ่งเสพติด

เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งที่สถำบันในสังคมทุกสถำบันจะต้องเลี้ยงดูทำนุบำรุงและปลูกฝังให้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพอัน เป็นพลังสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ แต่ในปัจจุบันพบเด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งประสบปัญหาในชีวิต และไม่อาจจะแก้ไขได้ด้วยตนเอง

จึงหันไปพึ่งสิ่งเสพติดในลักษณะต่าง ๆ กัน ปัญหาดังกล่าวนี้ เป็นสาเหตุสำคัญที่สะกิดกัน
ความเจริญงอกงามของเด็กและเยาวชนทั้งทางด้านสมอง ร่างกาย และจิตใจ

(กระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 2)

แนซซี เรแกน กล่าวที่กรุงมอนน์ ประเทศเยอรมันตะวันตก เมื่อ 10
พฤษภาคม 2528 ว่าเยาวชนที่ติดสิ่งเสพติดมีอายุน้อยลงและน้อยลงทุกที เป็นความรู้ที่
ว่าเยาวชนกำลังตกอยู่ในห้วงอันตรายใหญ่หลวงในอนาคตอันจะสูญเสียคนรุ่นต่อไป จึงต้องหา
มาตรการ เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องการติดสิ่งเสพติดของเยาวชน (สภาสังคมสงเคราะห์
2528 : 4) และในการหาแนวทางป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่
ได้กระทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. การบริการสนเทศ หมายถึง การที่โรงเรียนให้การบริการด้านข่าวสาร
ข้อมูล ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันปัญหาสิ่งเสพติด เป็นการดึงบุคคลในท้องถิ่น
มาช่วย เช่น การจัดป้ายสนเทศ การคิดโปสเตอร์ สติกเกอร์ ประเภทชวนคิด เป็นการ
กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดและแนวคิด เป็นการให้เด็กนักเรียนได้มีส่วนร่วม
จะได้เกิดความภูมิใจในขณะที่เขาคิดคำขวัญนั้นก็จะเป็นการสอนตัวเองไปด้วย

2. การจัดนิทรรศการ หมายถึง การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมโดยอาจมี
ภาพโปสเตอร์ คดีเตือนใจ มีการจัดมุมแสดงภาพให้เห็นในแง่ส่งเสริม จูงใจในทางบวก
และการให้เห็นโทษภัย รวมถึงการฉายภาพยนตร์ ภาพนิ่ง หรืออาจเชิญวิทยากรมา
บรรยายหรืออภิปรายให้นักเรียนฟัง

3. การใช้เอกสาร หมายถึง การที่โรงเรียนเผยแพร่เอกสารที่ให้ความรู้
เกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติด เช่น เอกสารโรเนียว แผ่นพับ รูปภาพต่าง ๆ เป็นต้น
เพื่อให้เด็กนักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของสิ่งเสพติด

กิจกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด

นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดตามหลักสูตรโดยตรง
แล้ว การจัดกิจกรรมในโรงเรียนก็นับเป็นการช่วยส่งเสริมให้งานป้องกันยาเสพติด

ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติด การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติด ตลอดจนการจัดตั้งชมรมเพื่อศึกษาหรือนันทนาการ เป็นต้น

กิจกรรมเหล่านี้ นอกจากจะเป็นเครื่องช่วยป้องกันปัญหา ยาเสพติดแก่เด็กแล้ว ยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ชีวิตจริงในทางปฏิบัติ ได้ค้นพบความสนใจและความถนัดของตนเอง เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ดังนั้นปัญหาการอยู่ว่าง ๆ และเที่ยวเตร่ของเด็กก็จะหมดไป เมื่อเขาพบสิ่งที่น่าสนใจ และทำให้เพลิดเพลินได้แล้ว (ประเสริฐ สันสกฤต 2522 : 59) การดำเนินงานดังกล่าวควรมีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ (1975 : 67)

1. เพื่อสร้างสภาพภายในโรงเรียนให้เด็กบังเกิดความรักและพอใจในตัวเอง ตลอดจนรู้จักคบหากับคนอื่น
2. เพื่อให้เด็กรู้จักคิดสนใจแก้ปัญหาและมีพัฒนาการที่เหมาะสมให้เด็กได้เลือกเป็นทางออกแทนการใช้ยาเสพติด

ปรีชา จำปารัตน์ (ปรีชา จำปารัตน์ 2522 : 3 - 5) กล่าวว่า การป้องกันปัญหา ยาเสพติดนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน นับตั้งแต่การควบคุมการใช้ยาเสพติดที่ผิดกฎหมายอย่างเข้มงวด โดยการกำหนดโทษ และลงโทษอย่างรุนแรง นอกจากนั้น ก็อาจจะรวมถึงการควบคุมและกำจัดเขตการใช้ยาเคมีบางประเภทซึ่งเป็นสารที่จำเป็นในการผลิตยาเสพติด การทำลายหรือปลูกพืชทดแทนพืชเสพติด การตรวจสอบสุขภาพ และการตรวจสอบสารเสพติดจากร่างกายของผู้สงสัยหรือผู้มีแนวโน้มว่าจะติดยาเสพติดเหล่านี้ เป็นวิธีในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา ยาเสพติดขึ้นทั้งสิ้น นอกจากนั้นยังมีการดำเนินงานในแนวนโยบายอันเกี่ยวกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การสนับสนุนเยาวชนให้เล่นกีฬาและเพลิดเพลินกับงานอดิเรกต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ การให้คำปรึกษาแนะนำ และฝึกให้เยาวชนรู้จักตัดสินใจอย่างถูกต้อง เมื่อมีปัญหาคือชีวิตโดยไม่หันเหไปหา ยาเสพติด เป็นทางออก หรือเป็นทางแก้รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาสภาพครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเยาวชน

การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาส่วนมากกระทำในเชิงปฏิบัติ สุรพล
 ปธานวนิช (สุรพล ปธานวนิช 2523 : 110 - 113) ได้จำแนกการป้องกัน
 ในเชิงปฏิบัติเป็น 3 ประเภท คือ การป้องกันในวงกว้าง การป้องกันในวงแคบ
 และการป้องกันกรณีพิเศษ

การป้องกันในวงกว้าง การป้องกันปัญหาเสพติดในลักษณะนี้มุ่งหวังเพื่อ
 ให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้ตระหนักในพิษภัยของยาเสพติด ตลอดจนมีความรู้เข้าใจ
 ในปัญหาเสพติดอย่างถูกต้อง นอกจากนั้นยังมีจุดประสงค์ที่จะเสริมสร้างภาวะ
 แวดล้อมที่มีส่วนสำคัญต่อบุคคล อย่างไรก็ตามการป้องกันก็มิได้มีการกำหนดขอบเขต
 หรือพื้นที่ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องมาจากการป้องกันในวงกว้าง
 ถือเป็นมาตรการเบื้องต้น การป้องกันในวงกว้างอาจทำได้หลายลักษณะ เช่น

1. การเผยแพร่ข่าวสาร การเผยแพร่ข่าวสารแก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ
 เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย การเผยแพร่ดังกล่าวอาศัยช่องทางทั้ง
 สื่อมวลชนและสื่อบุคคล

2. การให้การศึกษ ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาของเด็กวัยรุ่น การป้องกัน
 ปัญหาต้องกระทำตั้งแต่ระยะแรกของชีวิต ดังนั้นในทางปฏิบัติจึงต้องอาศัยการศึกษา
 เป็นช่องทางในการป้องกัน การป้องกันด้วยวิธีนี้กระทำได้โดยสอดแทรกความรู้เรื่อง
 ยาเสพติดไว้ในหลักสูตรการศึกษาระดับชั้นต่าง ๆ

3. การจัดกิจกรรมทางเลือก สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้คนใช้
 ยาเสพติดเพื่อแก้ปัญหาก็เพราะบุคคลไม่มีทางเลือกอื่นที่มีคุณค่า ดังนั้นในการจัดหา
 ทางเลือกอื่น ๆ จึงเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้บุคคลรอดพ้นจากปัญหา
 ยาเสพติดได้ ทางเลือกดังกล่าว ได้แก่ การสันนนาการ การให้คำปรึกษาหารือ
 เป็นต้น

การป้องกันในวงแคบ สำหรับบุคคลบางกลุ่มหรือพื้นที่บางแห่ง ซึ่งล่อแหลม
 ต่อปัญหาการป้องกันด้วยวิธีการในวงกว้าง ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาคได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้อง
 ต้องดำเนินการแก้ปัญหโดยกำหนดขอบเขตหรือกลุ่มบุคคลให้แคบลง เพื่อให้การดำเนินงาน

ปรากฏอย่างเห็นต่างที่ กลุ่มบุคคลและพื้นที่ซึ่งจำเป็นต้องใช้มาตรการป้องกันในวงแคบ เช่น กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้ว่างงาน พื้นที่ในเขตสลัม หรือชุมชนบางแห่งที่มีการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดอย่างกว้างขวาง

การป้องกันกรณีพิเศษ ปัญหาบางกรณีจำเป็นต้องใช้วิธีการแก้ไขเป็นพิเศษ เช่น ผู้ที่กำลังเผชิญปัญหาซับซ้อน ซึ่งต้องการความช่วยเหลืออย่างรีบด่วนหรือการป้องกันผู้เลิกศึกษามีโอกาสไปติดยา ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องใช้วิธีการป้องกันเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเห็นต่างที่

บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษา

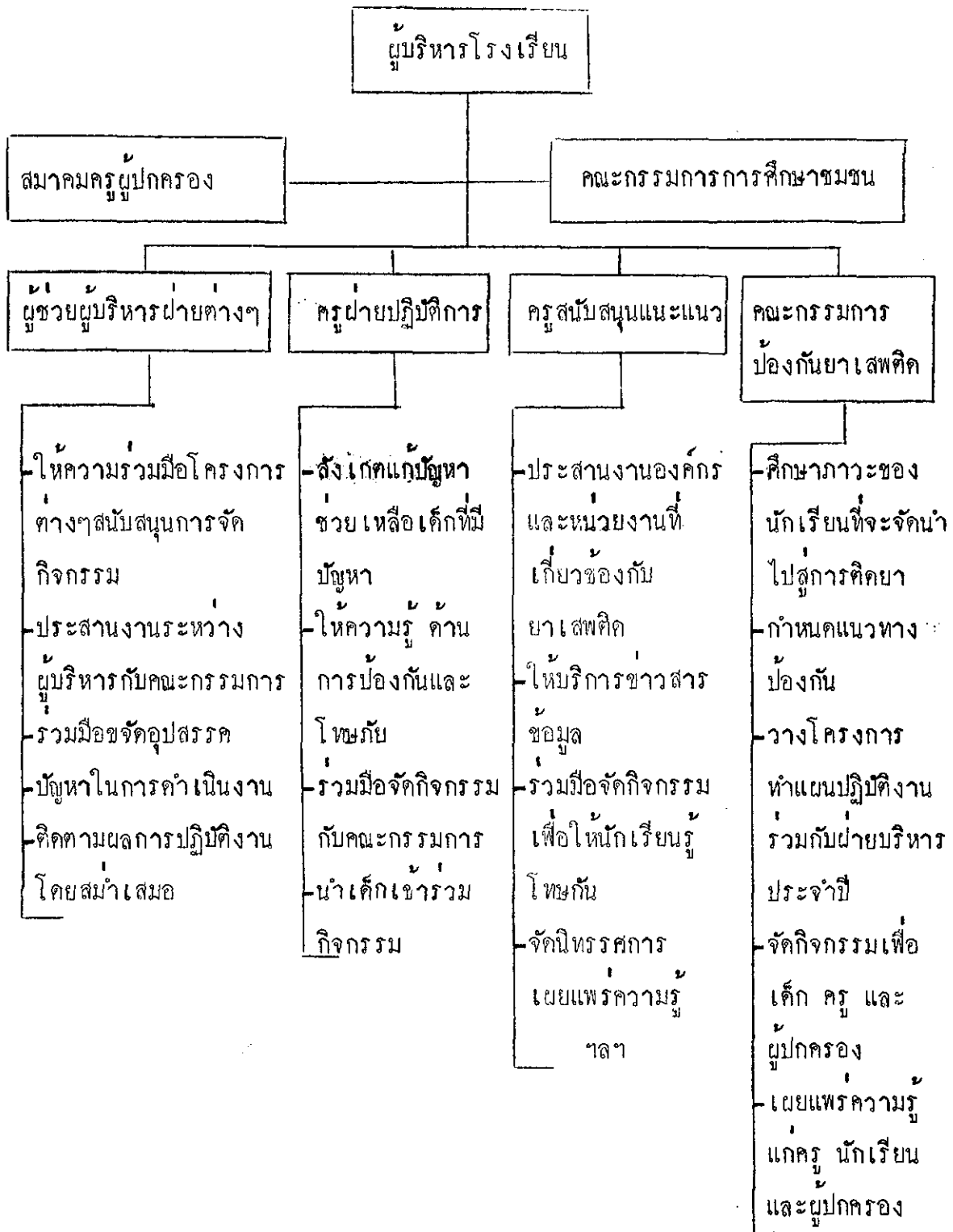
ในภาวะสังคมปัจจุบัน ปัญหาเสพติดได้แพร่ระบาดไปถึงเยาวชนในสถานศึกษา มากขึ้น แม้ในระดับประถมศึกษาจะยังไม่ถึงกับติดยาในวัยรุ่น แต่เด็กบางส่วนจะถูกใช้ เป็นเครื่องมือในการแพร่สิ่งเสพติด จากผลการวิจัยของหน่วยป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในระยะ 2 - 3 ปี ที่ผ่านมา ปรากฏว่าระดับอายุของผู้ติดสิ่งเสพติดลดลงมาอยู่ระหว่าง 14 - 25 ปี และมีแนวโน้ม ว่าอายุจะลดลงไปอีก ซึ่งแสดงว่าโอกาสที่เด็กวัยประถมศึกษาจะติดยามีมากขึ้น โรงเรียน ประถมศึกษาจึงควรมีบทบาทในการรณรงค์เพื่อป้องกันการติดสิ่งเสพติดด้วย การกำหนด บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาต่อปัญหาสิ่งเสพติดนั้น ควรคำนึงถึงแหล่งที่ตั้งของ โรงเรียนและแหล่งที่อยู่อาศัยของนักเรียนประกอบด้วย ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. : 41)

1. โรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในคองสิ่งเสพติดหรือรับเด็กซึ่งอยู่อาศัย ในคองสิ่งเสพติด คืออยู่ในแหล่งสิ่งเสพติดกำลังระบาดหนัก โรงเรียนจะต้องมีภาระ ดำเนินการทั้งการบำบัด การสกัดกั้นและการป้องกัน พร้อมกันไปทั้ง 3 ประการ
2. โรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องที่แพร่ยา หรือรับเด็กที่อยู่ในแหล่ง แพร่ยา คือ อยู่ในบริเวณที่สิ่งเสพติดเริ่มระบาด เช่น บริเวณชานเมือง หรือในเมือง ที่สิ่งเสพติดยังแพร่ไม่มากนัก โรงเรียนควรมีบทบาทในทางสกัดกั้นการแพร่ระบาดมิให้ ขยายตัวกว้างขวางออกไป

3. โรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในแหล่งที่ยาเสพติดยังระบาดไปไม่ถึง หรือตั้งอยู่ในแหล่งที่ยาเสพติดยังแพร่ไปไม่ถึง โรงเรียนควรจะเน้นที่การป้องกัน มิให้เกิดการเริ่มใช้ยา หรือถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแพร่ยาเสพติด

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียนย่อมต้องประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายรับผิดชอบ ซึ่งรวมไปถึงการดำเนินงานการป้องกันสิ่งเสพติคในโรงเรียนด้วย การดำเนินงานด้านนี้ ผู้เกี่ยวข้องย่อมประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดำเนินงานป้องกันสิ่งเสพติคมีลักษณะดังภาพประกอบต่อไปนี้



ภาพประกอบ ๑ สายการบริหารงานด้านการป้องกันยาเสพติด
 ที่มา กระทรวงศึกษาธิการ แนวทางปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติดให้โทษใน
สถานศึกษา ม.ป.ท. ม.ป.ป., หน้า 43

ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทอย่างสำคัญในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาสิ่งเสพติดในโรงเรียน โดยโรงเรียนควรมีบทบาทดังต่อไปนี้ (กระทรวง
ศึกษาธิการ ม.ป.ป. : 41 - 42)

1. กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาเสพติด ให้ชัดเจน แน่นถน
และต่อเนื่อง
2. จัดตั้งคณะกรรมการป้องกันการเข้ายาเสพติดขึ้นในโรงเรียน
3. วางแผนปฏิบัติงานให้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง และร่วมกันให้
เหมาะสมกับลักษณะของโรงเรียนแต่ละประเภท
4. มอบหมายแบ่งความรับผิดชอบให้แก่กรรมการหัวถึงกันและต่อเนื่อง
5. ให้การสนับสนุนทั้งกำลังคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ กำลังใจ
6. ติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโดยสม่ำเสมอ
7. รวบรวมข้อจัดอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงาน

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงาน
ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ หัวหน้าสถานศึกษา
หรือผู้บริหารโรงเรียนซึ่งควรปฏิบัติตามแนวทางดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 :
115 - 119)

1. จัดให้มีการศึกษาอบรมเกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติดและวิธีการป้องกัน
แก่นักเรียนอยู่เสมอ เมื่อนักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงจากโรงเรียน
แล้ว ก็จะไม่ตกเป็นทาสของยาเสพติดได้โดยง่าย
2. จัดให้มีบุคคลากรรับผิดชอบในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในโรงเรียน เช่น คณะกรรมการป้องกันการเข้ายาเสพติด ครูแนะแนว นักสังคมสงเคราะห์
3. จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการป้องกันยาเสพติด เช่น การเชิญ
วิทยากรมาให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การจัดนิทรรศการต่อต้านยาเสพติด การจัดตั้ง
ชมรมเพื่อการศึกษาหรือนันทนาการ เป็นต้น
4. เข้าร่วมการฝึกอบรมด้วยตนเอง และจัดให้ครูในโรงเรียนที่ทำหน้าที่
เกี่ยวข้องได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

5. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่หัวหน้าที่ย้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เพื่อร่วมมือกันต่อต้านยาเสพติด

บทบาทของครู

ครู เป็นบุคคลสำคัญในโรงเรียนที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ตลอดจนช่วยแก้ปัญหา ยาเสพติดแก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอน เรื่องยาเสพติดหรือครูประจำชั้น ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับนักเรียนในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งอาจกล่าวถึงบทบาทของครูในเรื่องนี้ได้ 3 ประการใหญ่ ๆ คือ

(Girdano. 1976 : 13)

1. เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนเนื้อหา ของโปรแกรมการสอน เรื่องยาเสพติด

2. เป็นผู้เลือกใช้ข้อมูล เทคนิควิธีการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ

3. เป็นผู้ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้แนะแนวปฏิบัติสำหรับครูประจำชั้นในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดแก่นักเรียนไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 162 - 164)

1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ เพื่ออบรมชี้แจงให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจและสามารถป้องกันตนเองจากพิษภัยของยาเสพติดได้ โดยครู พยายามสอดแทรกคำชี้แจง ทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ มิใช่เฉพาะในช่วงเวลา ที่มีการเรียนการสอน เรื่องยาเสพติด เท่านั้น

2. หมั่นสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นของตนอยู่เสมอว่านักเรียน คนใดมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกไปจากสภาพปกติบ้าง และบันทึกพฤติกรรมนั้นในทะเบียน ประวัติของนักเรียน เพื่อประกอบการพิจารณาหาทางช่วยเหลือ เด็กที่มีปัญหา ยาเสพติดต่อไป

3. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนตามโอกาสที่จะทำได้ เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร การบันเทิง ฯลฯ เพื่อสร้างความใกล้ชิดสนิทสนมและช่วยในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียน หรือไปเยี่ยมบ้านนักเรียนโดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม หอพักเพื่อประเมินสภาพแวดล้อมทางสังคมของเด็กกว่าจะเป็นสาเหตุนำไปสู่ปัญหา ยาเสพติดหรือไม่

5. ในกรณีที่ยังสงสัยหรือรู้ว่านักเรียนคนใดมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเกี่ยวกับยาเสพติดต้องรีบดำเนินการช่วยเหลือหรือแก้ไขสถานการณ์ตามความเห็นสมควรโดยทันที

นอกจากนี้ ออสแมน (Osman. 1976 : 42 - 43) ได้กล่าวว่สิ่งสำคัญ 3 ประการ ที่ครูผู้สอนเรื่องยาเสพติดที่ระลึกถึงคือ

1. นักเรียนส่วนใหญ่อาจจะมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดดีกว่าครู
2. นักเรียนและครูต่างก็มีค่านิยมที่แตกต่างกัน
3. การสอนให้นักเรียนสามารถนำความรู้นี้ไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวันนั้นสำคัญกว่าการให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับยาเสพติด

บทบาทของครูประจำชั้นและครูปฏิบัติการอื่น ๆ

ครูประจำชั้นเป็นบุคคลสำคัญโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดเด็กมาก สามารถจะรู้จักเด็กได้ดีที่สุด เมื่อเด็กมีปัญหาหรือมีความเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้น ครูประจำชั้นควรจะเป็นผู้สังเกตพบ รับรู้ และให้การช่วยเหลือได้เป็นคนแรก ถ้าครูประจำชั้นจะได้ปฏิบัติดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. : 42)

1. ศึกษาประวัติเด็กในความรับผิดชอบโดยละเอียด
2. หมั่นสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นของตน เสมอว่านักเรียนคนใดมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากปกติ
3. บันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของเด็ก หรือข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับเด็กซึ่งครูเห็นว่าจะเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนลงในระเบียบสะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคล

4. รายงานให้คณะกรรมการป้องกันการ เสพติดของโรงเรียนทราบ หรือให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาในกรณีที่น่าจะเด็กกำลังประสบปัญหา เพื่อเด็ก จะได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป
5. นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อป้องกันมิให้เด็ก แยกตัวไปในที่ไม่เหมาะสม และครูควรนำตัวเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของเด็กด้วย
6. หมั่นศึกษาหาความรู้ และติดตามความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ สิ่งเสพติดให้โทษ เพื่อแนะนำชี้แจงให้เด็กรู้ถึงกับอันตรายที่จะได้รับ
7. ในกรณีที่ไม่มีครูแนะแนวในโรงเรียน ครูประจำชั้นควรเป็นที่ปรึกษา แก่เด็ก ให้ความใกล้ชิดเป็นกันเองแก่เด็กให้มากพอที่เด็กจะเล่าปัญหาให้ฟังได้
8. ครูประจำวิชาต่าง ๆ เช่น ครูพลละ ครูศิลปะ ฯลฯ ควรให้ความสนใจใส่ ในความประพฤติและสุขภาพอนามัยของเด็กโดยสม่ำเสมอ

บทบาทของครู ส่ง เสริมการ สอน

ในกรณีที่โรงเรียนมีครูส่ง เสริมการ สอน เช่น ครูแนะแนว ครูอนามัย ครูโภชนาการ ครูบรรณารักษ์ ฯลฯ โดยเฉพาะครูแนะแนวเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะที่จะ เข้าถึง เด็กที่มีปัญหาได้ก่อนผู้อื่นมีส่วนช่วย ในด้านการป้องกันยา เสพติดได้มากที่สุด

บทบาทของครูแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนวคือ (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. :

42)

1. สังเกตเด็กที่มีปัญหาและดำเนินการให้การช่วยเหลือตามสมควร เพื่อป้องกันให้เด็กห่างจากภาวะการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยเร็ว
2. ประสานงานระหว่างครูประจำชั้น คณะกรรมการป้องกันยาเสพติด ของโรงเรียนและผู้ปกครอง
3. ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อทราบข้อมูล เกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาใน โรงเรียน
4. ให้บริการคำปรึกษา ข่าวดสารเกี่ยวกับยาเสพติด และประสานงาน กับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

บทบาทคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด

คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ขึ้นกับสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ชั้น 3 ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร สำนักงานอนามัยได้รับอนุมัติจัดตั้งหน่วยงานระดับกอง ได้รับอนุมัติตามคำสั่งที่ 22/2520 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2520 เริ่มดำเนินงานตามโครงการเมื่อปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา ด้วยการจัดตั้งคลินิกยาเสพติด เพื่อบำบัดรักษาปีละ 3 แห่ง จนครบ 15 แห่ง และเพิ่มคลินิกยาของวชิรพยาบาลและโรงพยาบาลตากสินด้วย รวมเป็น 17 แห่ง ครอบคลุมโครงการในปี พ.ศ. 2525

คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานโครงการรวบรวมข้อมูล จัดระบบทะเบียนกลางของผู้ติดสิ่งเสพติด ประเมินผลศึกษาระบาดวิทยาของสิ่งเสพติด และการวิจัยอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุนคลินิกยาเสพติด และหน่วยป้องกันการติดสิ่งเสพติดทุกแห่ง เป็นศูนย์กลางวัสดุ อุปกรณ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ ภาพยนตร์ วีดีโอ สไลด์ เทป ฯลฯ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดตามโรงเรียนและชุมชนต่าง ๆ จัดหน่วยป้องกันการติดสิ่งเสพติด โดยออกไปเผยแพร่ความรู้ให้สุศึกษาเรื่องสิ่งเสพติด ส่งเสริมสุขภาพสวัสดิภาพเยาวชน ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนรู้จักเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำหน้าที่ฝึกอบรมและพิจารณาเสนอแนะนโยบาย

การให้การศึกษารื่องสิ่งเสพติดแก่นักเรียน

เนื่องจากการระบาดของสิ่งเสพติดมีแนวโน้มมุ่งสู่เด็กและเยาวชนมากขึ้น จำเป็นที่จะต้องดำเนินการป้องกันมิให้เกิดปัญหาที่ยั่งยืนและแก้ไขลำบากภายหลัง การให้การศึกษารื่องสิ่งเสพติด ซึ่งหมายถึงให้ความรู้เรื่องสิ่งเสพติด การให้การศึกษเพื่อเด็กและเยาวชนมิให้ติดสิ่งเสพติด ให้สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาเสพติด จุดมุ่งหมายของการให้การศึกษารื่องสิ่งเสพติดในระยะสั้นคือ การป้องกันการใช้สิ่งเสพติดและในระยะยาวคือ การสร้างนิสัย พัฒนาสติปัญญา ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองและการปลุกฝังทัศนคติที่ถูกต้อง

ปัจจุบันการให้การศึกษาเรื่องสิ่งเสพติดในโรงเรียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ โฆษณาส่งเสริมสิ่งเสพติด ลักษณะและสภาพของผู้ติดสิ่งเสพติด ประเภทของสิ่งเสพติด สาเหตุสิ่งเสพติด การป้องกัน สถานที่บำบัดรักษา กิจกรรมเกี่ยวกับความรู้และการป้องกัน สิ่งเสพติด (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 178)

นอกจากการให้ความรู้โดยตรงแล้ว การสอดแทรกความรู้เรื่องยาเสพติด ในวิชาอื่น ๆ เช่น หน้าที่พลเมือง ศิลปกรรม วิทยาศาสตร์ พลศึกษา คณิตศาสตร์ ฯลฯ ยังเป็นสิ่งที่พึงกระทำด้วยความระมัดระวัง ให้มีความกลมกลืนเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของวิชานั้น มิใช่เป็นเพียงการเพิ่มเข้าไปในเนื้อหาเดิมเท่านั้น และควรนำความรู้เรื่องสิ่งเสพติดนั้นบรรจุไว้ในหลักสูตรอย่างกว้าง ๆ ไม่จำเพาะเจาะจง ซึ่งจะมีผลดีตรงที่สามารถปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กได้ดีกว่า อันจะช่วยให้สามารถปลูกฝังแนวความคิดในเรื่องนี้ได้สะดวก โดยอาศัยกระบวนการเรียน การสอนที่ติดต่อกันหลาย ๆ ชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 74)

ในการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการให้การศึกษาเพื่อป้องกันสิ่งเสพติดของ องค์การอนามัยโลกที่ประเทศฟิลิปปินส์ ระหว่างวันที่ 4 - 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2518 ที่ประชุมได้อภิปรายเกี่ยวกับวิธีการสอนเรื่องสิ่งเสพติด ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ (วรรณนิภา บุญยมนาพร 2523 : 31)

1. การจัดกิจกรรมที่น่าสนใจนอกเหนือจากการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ แล้วก็การให้ครูเรียนได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือจัดอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับเรื่องปัญหาเสพติดที่มีความสัมพันธ์กับครูเรียน
2. การจัดฉายภาพยนตร์เกี่ยวกับสิ่งเสพติด ควรเลือกเรื่องที่น่าสนใจและเหมาะสมทั้งในด้านวัตถุประสงค์และเนื้อหา ตลอดจนสอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณีนั้น ๆ ด้วย
3. ถึงแม้ว่าวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จะมีประโยชน์แต่ถ้าหาได้ยากก็ไม่จำเป็นที่จะต้องชวนชวนหามาใช้ เพราะเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู เป็นสิ่งสำคัญกว่า

4. การสอนเรื่องยาเสพติดควรกระทำด้วยความระมัดระวัง เพื่อให้กลายเป็นคาบสองคม เช่น การนำยาเสพติดของจริงมาให้ดู การสาธิตเกี่ยวกับวิธีการเสพ เป็นต้น
5. การสอนโดยวิธีทำให้กลัวนั้นควรใช้อย่างสมเหตุสมผล

การวิจัยในประเทศ

สำหรับการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษในประเทศไทย ได้มีบุคคล หน่วยงานและสถาบันต่าง ๆ ให้ความสนใจทำการสำรวจวิจัยและศึกษากันอย่าง กว้างขวาง

ปัจจุบันได้มีผู้ทำการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษที่มีผลต่อ ประเทศไทยในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

พรทิพย์ จิตรธร (พรทิพย์ จิตรธร 2516 : 120 หน้า) ได้ทำการ ศึกษาถึงคุณลักษณะทั่ว ๆ ไป ของผู้ติดยาเสพติดให้โทษที่มารับการบำบัดรักษาใน โรงพยาบาลจิตเวชารักษ์ รวมทั้งได้รวบรวมประวัติการใช้ยาเสพติดให้โทษ สภาพ แวดล้อมและความรู้สึกของผู้ป่วยที่มีต่อการรักษาพยาบาลและต่อเจ้าหน้าที่ใน โรงพยาบาลจากผลการศึกษาวิจัยได้พบว่า ในจำนวนผู้ติดยาเสพติดทั้งหมด 130 ราย เป็นผู้มีอายุระหว่าง 16 - 20 ปี จำนวน 34 ราย หรือร้อยละ 26.15 และที่มี อายุระหว่าง 21 - 25 ปี จำนวน 15 ราย หรือร้อยละ 11.55 เมื่อรวมกลุ่มอายุ 16 - 25 ปี มีจำนวน 49 ราย หรือร้อยละ 37.69 สำหรับบุลเหตุจูงใจที่ทำให้ ใช้ยาเสพติดให้โทษนั้นมีสาเหตุมาจาก "เพื่อน" ชักนำ มีจำนวนสูงเท่ากับที่ระบุว่า "อยากทดลอง" ถึงร้อยละ 42.30 ส่วนชนิดของยาเสพติดให้โทษที่ใ้กันมากที่สุดคือ เฮโรอีน มีถึงร้อยละ 59.63 รองลงมาเป็นฝิ่น ร้อยละ 14.62 มอร์ฟีนร้อยละ 12.31 ที่ใช้ยาเสพติดให้โทษทุกชนิดร้อยละ 7.69 และที่ใช้ยาเสพติดให้โทษชนิดอื่น ๆ เช่น ใบกระท่อม กัญชา และเซโคแนล มีเพียงร้อยละ 6.26

เสริน ปุณณะหิตานนท์ (เสริน ปุณณะหิตานนท์ 2516 : 62) ได้จัดทำโครงการสำรวจเกี่ยวกับปัญหาเสพติคให้โทษในเขตกรุงเทพมหานคร โดยทำเป็นโครงการวิจัยในระยะยาว ใช้เวลาทั้งหมด 18 เดือน ขอบเขตของการวิจัยครอบคลุมถึงนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญนักเรียนอาชีวะและอาชีวะชั้นสูง นักศึกษาในมหาวิทยาลัย และประชาชนทั่วไป เทคนิคในการรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้กล้องสำหรับรับแบบสอบถามเพื่อขอให้ผู้ตอบมีความมั่นใจว่า ไม่มีใครล่วงรู้คำตอบและนำไปเปิดเผย จากการวิจัยพบว่า ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จำนวน 6,079 ฉบับหรือร้อยละ 89.1 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้ที่ไชยาเสพติคให้โทษมักมาจากครอบครัวที่มีคาไชยาเสพติคให้โทษ
2. การสนับสนุนและการยอมรับของสังคมมีอิทธิพลสำคัญอย่างมากในการทดลองเสพครั้งแรกและครั้งต่อไป ส่วนอิทธิพลรองลงมาได้แก่ การหาเสพติคให้โทษได้ง่าย และยังพบว่าผู้ไชยาเสพติคให้โทษส่วนใหญ่มีเพื่อนสนิทที่ไชยาเสพติคให้โทษด้วย กล่าวคือ อัตราส่วนของผู้ตอบที่ไชยาเสพติคให้โทษจะสูงขึ้นตามจำนวนเพื่อนสนิทที่ไชยาเสพติคให้โทษด้วย

หัตถ์ กำนันทอง (หัตถ์ กำนันทอง 2517 : 17 - 19) ได้ทำการวิจัยถึงสาเหตุการติดยาเสพติคของคนไข้ในโรงพยาบาลบางแห่งในกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2517 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สาเหตุการติดยาเสพติคของคนไข้มีดังต่อไปนี้

- อายุ 7 - 13 ปี เพราะถูกล่อลวง
- อายุ 14 - 20 ปี เพราะอยากกรู้อยากเห็น
- อายุ 21 - 60 ปี เพราะการทดลองและสาเหตุทางจิตใจ

นอกจากนี้ยังพบวาร์ร้อยละ 45 ของคนไข้ที่ติดยาเสพติคมาจากครอบครัวที่มีการแตกแยกร้อยละ 42 มีประวัติในการกระทำผิดกฎหมายและยาเสพติคที่ไช่มากที่สุดคือ เฮโรอีน

ผน แสงสิงแก้ว และคณะ (ผน แสงสิงแก้ว 2518 : 20 - 45) ได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจการใช้ยาเสพติดและทัศนคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในทางจัดโปรแกรมการศึกษา รักษาและป้องกันการติดยาในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, 4 และ 5 และนักเรียนในวิทยาลัยเทคนิคชั้นปีที่ 1 ถึง 4 ในเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดนครราชสีมา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ถึง 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 23 ปี จำนวน 1,506 คน เป็นชาย 1,141 คน หญิง 365 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ปรับปรุงและสร้างเพิ่มเติมจากแบบสำรวจการใช้ยาเสพติดของคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจำนวนทั้งสิ้น 49 ข้อ ผลของการวิจัยพบว่า

1. มีจำนวนนักเรียนถึงร้อยละ 23 ที่เคยใช้ยาเสพติดให้โทษมีเพียงร้อยละ 6 ที่ยังคงใช้อยู่ และมีอายุเฉลี่ย 17.9 ปี ในจำนวนนี้เป็นชายร้อยละ 94 และเป็นหญิงเพียงร้อยละ 6 เท่านั้นที่ติดยาเสพติดให้โทษ

2. บิตามารดาของนักเรียนที่ติดยาเสพติดให้โทษ ส่วนใหญ่ติดยาสูบหรือสุรา และยังได้พบอีกว่านักเรียนที่ติดยาเสพติดให้โทษนั้น ส่วนมากมักติดยาสูบและติดสุรามาก่อน จากผลวิจัยนี้จะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องกับการวิจัยของไฟน์สไตน์

(Feinstein, 1978 : 5935-A) และ เสรีน ปุณณะหิตานนท์ (เสรีน ปุณณะหิตานนท์ 2516 : 31 - 62) ในข้อที่ว่า การใช้ยาเสพติดให้โทษของบิดามารดาจะมีผลต่อคนในครอบครัวด้วย นอกนั้นเคยใช้กัญชา บารบิทุเรท

3. ในกรณีที่มีปัญหาส่วนตัว นักเรียนที่ติดยา มักจะปรึกษาหารือกับเพื่อนมากกว่าที่จะปรึกษากับบิดามารดาและครูอาจารย์

กรมสามัญศึกษาได้ทำการสำรวจสภาพการป้องกันยาเสพติดให้โทษในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในปี 2522 จำนวน 560 โรงเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 560 คน และครูจำนวน 1,496 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า (สามัญศึกษา 2522 : 10 - 11)

1. โรงเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจต่อปัญหายาเสพติดในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง
2. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดอยู่เสมอ กิจกรรมที่มีจำนวนโรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ การแนะนำและตั้งคมสงเคราะห์ รองลงมาคือ การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด
3. ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าวิธีการแนะนำเป็นวิธีปฏิบัติในการป้องกันนักเรียนติดสิ่งเสพติดที่ดีที่สุด รองลงมาคือทำให้การอบรมนักเรียน
4. ครูมีความเห็นว่า ความสนใจของนักเรียนเรื่องยาเสพติดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
5. ครูมีความเห็นว่า หลักสูตรใหม่มีเนื้อหาเรื่องการป้องกันยาเสพติดมากกว่าหลักสูตรเก่า
6. ปัญหาที่ครูประสบมากที่สุดในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันยาเสพติด คือ การขาดแคลนอุปกรณ์

วรรณิกา บุญยमानพ (วรรณิกา บุญยमानพ 2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาในแหล่งเสื่อมโทรม กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการให้การศึกษาเรื่องยาเสพติด ในปี พ.ศ. 2523 ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การให้การศึกษาเรื่องยาเสพติดแก่นักเรียนระดับประถมศึกษาในแหล่งเสื่อมโทรม เป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญยิ่งในปัจจุบัน และการจัดการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดในโรงเรียนควรได้รับการปรับปรุงส่งเสริมทั้งในด้านผู้สอน วิธีสอน วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรมพิเศษ
2. ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้ปกครองและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐและเอกชนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับยาเสพติด ควรให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการป้องกันและปัญหาเสพติดแก่เด็กเพิ่มมากขึ้น

3. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ การศึกษาเรื่องยาเสพติดไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 (วรรณิภา บุญมานพ 2523 : บทคัดย่อ)

การวิจัยในต่างประเทศ

พอลสัน (Paulson. 1971 : 5455 - 56B) ได้ทำการศึกษากลุ่ม ตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาเอกพลศึกษา จำนวน 164 คน ซึ่งกำลังเรียน อยู่ในวิทยาลัยชุมชน รัฐนิวยอร์ก โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจทัศนคติ เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ เหตุผลและพฤติกรรมในการใช้ยา แรงจูงใจเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวตลอดจนการเห็นคุณค่าของตนเอง ในการวิจัยพบว่ร้อยละ 88 ของกลุ่มตัวอย่างเคยใช้ยาเสพติด และร้อยละ 70 ยังคงใช้อยู่จนปัจจุบัน สำหรับยาที่ใช้กันมากที่สุด ได้แก่ ยาประเภทยาหลอนประสาท (Hallucinogen) แอมเฟตตามีน (Amphetamine) บาร์บิทูเรท (Barbiturate) มีถึงร้อยละ 61 ที่เริ่มสูบกัญชา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาจากคำทอนนี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่กำลังเริ่มจะใช้ยาเสพติดชนิดอื่น ๆ นอกจากกัญชามีอยู่ถึงร้อยละ 50 และส่วนที่ระบุว่า "เพื่อน" เป็นแหล่งสำคัญที่ได้มาซึ่ง ยาเสพติดมีถึงร้อยละ 77

วิลลิงเจอร์ (Willinger. 1971 : 4350 - 51A) ได้ทำการศึกษา การต่อต้านบทบาททางสังคมและการชอบกระทำพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดการเจ้าอารมณ์ แปลกใหม่ (Sensational Seeking Behavior) ของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดโดย อาศัยสมมติฐานของนาธาน แอดเลอร์ (Nathan Adler) ซึ่งมีความเชื่อว่าผู้ที่ติดยาเสพติดมักมีลักษณะเป็นพวกที่ต่อต้านและไม่ยอมรับบทบาทและคุณค่าทางสังคม โดย ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดกับวัยรุ่นที่ไม่ติดยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นชนชั้นกลาง ระดับสูง และเป็นนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่จะสูบกัญชา แอมเฟตตามีน และบาร์บิทูเรท ผลของการวิจัยจากการเปรียบเทียบ กลุ่มวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด และกลุ่มควบคุมนี้ ได้ผลสนับสนุนสมมติฐาน

ซาร์โก (Zarco. 1971 : 70 - 36B) ได้ทำการศึกษาขอบข่ายของการใช้ยาในทางที่ผิดในหมู่นักศึกษา ในมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ วิทยาลัยศิลปะ และวิทยาลัยคิลิแมน (Diliman) ในนครเกซอนของประเทศฟิลิปปินส์ (Quezon City) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ 2 ชั้น และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งจากการวิจัยพบว่า

1. หนึ่งในสามของนักศึกษาเคยใช้กัญชา และอยู่ถึงร้อยละ 6 ที่ยังใช้กัญชาเป็นประจำ โดยพบมากในหมู่นักศึกษาชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2
2. ผลของการวิจัยยืนยันว่า ผู้ใช้กัญชาเป็นประจำนั้นจะไม่ใช้ยาเสพติดเพียงชนิดเดียวแต่ใช้ยาเสพติดชนิดอื่น ๆ อีกด้วย เช่น แอมเฟตตามีน (Amphetamines) ยาประเภทกดประสาท (Depressants) และอปิเอทส์ (Opiate) ด้วย
3. นักศึกษาที่ใช้กัญชาหรือยาเสพติดชนิดอื่น ๆ จะมีผลการเรียนต่ำลงตรงกันข้ามกับนักศึกษาที่ไม่ได้ใช้ยาเสพติด
4. นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาจะมีปัญหาการใช้ยาเสพติดน้อยกว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่ตามหอพัก หรืออยู่ตามบ้านเช่า หรือพักอาศัยอยู่กับบุคคลอื่น ๆ ที่มิใช่บิดามารดา

สมมติฐานการวิจัย

ครู ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนคติต่อการป้องกันปัญหาสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา ดังกัศึกษารวมทั้งกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิจัยตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามลำดับดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้เพื่อการศึกษาครั้งนี้เป็นครู ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการการป้องกันสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้นจำนวน 12,382 คน โดยจำแนกเป็นครู 11,887 คน ผู้บริหาร 425 คน และคณะกรรมการการป้องกันสิ่งแวดล้อม 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 219 คน ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 219 คน คณะกรรมการป้องกันสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน รวมทั้งสิ้น 498 คน ซึ่งมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สํารวจรายชื่อโรงเรียน ผู้บริหารและครู จากสถิติรายงานประจำเดือน
ของงานประถมศึกษา กองโรงเรียนสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการ
ป้องกันสิ่งเสพติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร จากรายงานผลการปฏิบัติงานรอบ 6
เดือน ของปีงบประมาณ 2526 เพื่อนํามาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร) ในเขตต่าง ๆ 24 เขต รวมทั้งสิ้น 425 โรงเรียน ใช้อัตราส่วน
ประมาณร้อยละ 50 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 โรงเรียน

3. การเลือกผู้บริหารโรงเรียนแต่ละเขต ใช้ผู้บริหารประมาณร้อยละ 50
โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จะได้ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนละ 1 คน รวม 219 คน

4. การเลือกครู จากโรงเรียนที่เลือกผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการ
เลือกจำนวนครูเป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ได้ครูโรงเรียนละ 1 คน
จะได้กลุ่มตัวอย่างรวม 219 คน

5. คณะกรรมการการป้องกันสิ่งเสพติด ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยกรุงเทพ
มหานคร จำนวน 60 คน ถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผลจากการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน ครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการการป้องกันสิ่งเสพติด สำนักงานมัย
กรุงเทพมหานคร

เขต	จำนวน โรงเรียน ทั้งหมด	จำนวน โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			รวม
			ผู้บริหาร	ครู	คณะกรรมการ การป้องกันสิ่งเสพติด	
พระนคร	11	6	6	6	2	14
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	4	2	2	2	2	6
ปทุมวัน	9	5	5	5	3	13
สัมพันธวงศ์	3	2	2	2	2	6
บางรัก	5	3	3	3	2	8
ดุสิต	16	8	8	8	6	22
พญาไท	5	3	3	3	2	8
ห้วยขวาง	4	2	2	2	2	6
ยานนาวา	15	8	8	8	2	18
คลองสาน	7	4	4	4	2	10
ธนบุรี	16	8	8	8	2	18
บางกอกใหญ่	6	3	3	3	5	11
บางกอกน้อย	25	13	13	13	2	28
พระโขนง	48	24	24	24	5	53
สาครละมั่ง	19	10	10	10	2	22
บางกะปิ	31	16	16	16	2	34
บางเขน	30	15	15	15	4	34
หนองจอก	37	18	18	18	2	38

ตาราง 1 (ต่อ)

เขต	จำนวน โรงเรียน ทั้งหมด	จำนวน โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
			ผู้บริหาร	ครู	คณะกรรมการ การป้องกันสิ่งเสพติด	รวม
มีนบุรี	31	16	16	16	1	33
ภาษีเจริญ	22	11	11	11	3	25
หนองแขม	9	5	5	5	1	11
คลองสาม	22	11	11	11	2	24
ราษฎร์บูรณะ	13	7	7	7	2	16
บางขุนเทียน	37	19	19	19	2	40
รวมทั้งสิ้น	425	219	219	219	60	498

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

1. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
ที่เกี่ยวข้องถึงบทบาทในการป้องกันปัญหาสิ่งเสพติดของโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 30 ข้อ
2. ลักษณะโครงสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน
 - 2.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 2.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทในการป้องกันสิ่งเสพติดของโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 30 ข้อ
3. การสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากเอกสารและคำรา
ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันสิ่งเสพติดโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือ วารสาร ผลงาน การวิจัยและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติด

3.2 สอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ กองวิชาการป้องกัน ยาเสพติดให้โทษของสำนักงานนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการ ด้านการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษา

3.3 ศึกษาจากเอกสาร การประชุมสัมมนาวิชาการด้านป้องกันและบำบัด การติดยา เมื่อ 7 - 9 สิงหาคม 2528 ของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ณ โรงแรมเอเชียพทยา

3.4 ศึกษาหาข้อมูลจากเอกสารข้อมูลตัวเลขต่าง ๆ จากงานการประณม ศึกษา สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

3.5 สร้างแบบสอบถามขึ้นแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเนื้อหา

3.6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. การแปลความหมายแบบสอบถามและเกณฑ์การให้คะแนน

การแปลความหมายในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 มี หลักเกณฑ์ดังนี้
เห็นด้วยมากที่สุด หมายถึง บทบาทในการป้องกันสิ่งเสพติดของโรงเรียน ประณมศึกษา จำเป็นต้องมีหรือดำเนินการ เป็นอย่างยิ่ง จะขาดเสียมิได้

เห็นด้วยมาก หมายถึง บทบาทในการป้องกันสิ่งเสพติดจำเป็นต้องมี หรือ ดำเนินการ เป็นอย่างมาก

เห็นด้วยปานกลาง หมายถึง บทบาทในการป้องกันสิ่งเสพติดที่ควรจัดให้มี หรือดำเนินการ

ไม่เห็นด้วย หมายถึง บทบาทในการป้องกันสิ่งเสพติดจำเป็นต้องมีหรือไม่จำเป็นต้องดำเนินการ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง บทบาทในการป้องกันสิ่งเสพติดไม่ควรมีหรือ ไม่ควรจัดดำเนินการใด ๆ เลย

เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนในแต่ละตัวเลือกของแบบสอบถาม มีค่าคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยนำส่งแบบสอบถามไปยังสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นครู ผู้บริหารและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามเวลาที่กำหนด ได้แบบสอบถามกลับคืน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ

สถานภาพของผู้ตอบ	ส่ง	ได้คืน	ได้คืนร้อยละ
ครู	219	170	77.63
ผู้บริหาร	219	177	80.82
คณะกรรมการป้องกัน สิ่งเสพติด	60	30	50
รวม	498	377	75.70

การจักรกระทำข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดคัดเลือเฉพาะฉบับสมบูรณ์และแยกออกเป็น 3 กลุ่ม ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบแบบสอบถามโดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่าง
4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป

SPSS - X (Statistical Package for the Social Science - X)

จากสถาบันคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยตามแนวของ เบสต์ (Best. 1970 : 204 - 208) ดังนี้

- 1.00 - 1.49 หมายความว่า มีทัศนคติไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 1.50 - 2.09 หมายความว่า มีทัศนคติไม่เห็นด้วย
- 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีทัศนคติเห็นด้วยปานกลาง
- 3.50 - 4.49 หมายความว่า มีทัศนคติเห็นด้วยมาก
- 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีทัศนคติเห็นด้วยมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นรายข้อและรายคำ โดยใช้ค่าเฉลี่ยพิจารณา
2. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อทราบการกระจายของคะแนน ถ้าค่าสูงแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อบทบาทการป้องกันสิ่งแวดล้อมให้โทษในโรงเรียนประถมศึกษาต่างกันมาก ถ้าค่าน้อยมีความเห็นแตกต่างกันน้อย
3. เปรียบเทียบทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม
4. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นรายงานการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 71)

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 77)

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ 3 กลุ่ม ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน อัตราส่วนวิกฤติของการแจกแจงแบบ F

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบว่า คะแนนของตัวแปรที่ตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้

$$q = \frac{T_{\text{largest}} - T_{\text{smallest}}}{\sqrt{MS_{\text{error}} / n}}$$

เมื่อ	$T_{largest}$	แทน คะแนนเฉลี่ยของ Treatment ที่มากที่สุด
	$T_{smallest}$	แทน คะแนนเฉลี่ยของ Treatment ที่น้อยที่สุด
	\bar{n}	แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	MS_{error}	แทน Mean Square ของความคลาดเคลื่อน MS_n
	q	แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการ เสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

N_1	แทน จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
N_2	แทน จำนวนผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
N_3	แทน จำนวนคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ΣX	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว
ΣX^2	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
\bar{X}	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
S^2	แทน ค่าความแปรปรวน (Variance)
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
SS	แทน ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน ระดับความเป็นอิสระ (Degree of freedom)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็นสองตอน คือ

ตอนที่ 1 การแสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนคติของครูผู้บริหาร โรงเรียนและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกเป็นสามด้าน คือ

1. ค่าบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล
2. ค่าบริการสนเทศ
3. ค่าบริการให้คำปรึกษา

การแปลความหมายได้กำหนดเกณฑ์พิจารณาขอบเขตของคะแนนเพื่อใช้ในการแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ตามแนวของ เบสต์ (Best. 1970 : 204 - 208) ดังนี้

- | | | |
|-------------|-------------|----------------------|
| 1.00 - 1.49 | หมายความว่า | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
| 1.50 - 2.49 | หมายความว่า | ไม่เห็นด้วย |
| 2.50 - 3.49 | หมายความว่า | เห็นด้วยปานกลาง |
| 3.50 - 4.49 | หมายความว่า | เห็นด้วยมาก |
| 4.50 - 5.00 | หมายความว่า | เห็นด้วยมากที่สุด |

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา ดังตาราง 3

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติด ในโรงเรียนประถมศึกษา คำนวณบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล

ค่านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล	ครู (N ₁ =170)		ผู้บริหาร (N ₂ =177)		คณะกรรมการ (N ₃ =30)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
1. โรงเรียนจัดให้มีการตรวจบัสสภาวะของนักเรียนเพื่อคนผู้คิดสิ่งเสพติดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.13	1.00	3.91	0.92	2.89	1.71
2. โรงเรียนร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการติดสิ่งเสพติดของนักเรียน	4.15	0.79	3.96	0.86	4.20	0.95
3. โรงเรียนจัดทำระเบียบพฤติกรรมของนักเรียนทุกคนไว้เป็นปัจจุบันเสมอ	4.22	0.84	3.98	0.77	4.29	0.86
4. โรงเรียนแสวงหาข้อมูลจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการติดสิ่งเสพติดของเด็กในชุมชน	4.06	0.87	4.09	0.88	4.22	0.69
5. โรงเรียนจัดทำแบบสำรวจเจตคติของนักเรียนที่มีต่อเพื่อนโรงเรียนและผู้ปกครองเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการให้คำแนะนำปรึกษาหรือแก้ปัญหาแก่นักเรียน	3.87	0.69	3.74	0.93	3.81	1.00

ตาราง 3 (ต่อ)

คำบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล	ครู (N ₁ =170)		ผู้บริหาร (N ₂ =177)		คณะกรรมการ (N ₃ =30)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
6. โรงเรียนจัดทำแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์นักเรียนเพื่อศึกษาพฤติกรรมเพียงเมนของนักเรียน	3.90	0.84	3.81	0.95	3.84	0.92
7. โรงเรียนทำการศึกษาเป็นรายกรณีกับนักเรียนที่มีปัญหา	4.26	0.80	4.25	0.72	4.48	0.80
8. โรงเรียนจัดส่งครูอาจารย์ไปเยี่ยมเยียนผู้ปกครองเพื่อสอบถามเรื่องราวเกี่ยวกับนักเรียนเป็นบางโอกาส	4.14	0.75	4.07	0.88	4.03	0.85
9. โรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาสิ่งเสพติดในชุมชน	3.52	1.05	3.48	1.11	3.62	1.00
10. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมสัมมนาระหว่างโรงเรียนและชุมชนเพื่อแสวงหาข้อมูลในการแก้ปัญหาสิ่งเสพติดรวมกัน	3.57	0.93	3.00	0.88	3.92	0.87
11. โรงเรียนร่วมมือกับสมาคมผู้ปกครองและครูและกรรมการศึกษาในการแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ ในการที่จะร่วมมือป้องกันการติดสิ่งเสพติด	3.76	0.88	3.53	0.96	4.03	0.79
เฉลี่ยรวม	3.96	0.93	3.80	0.62	3.93	0.58

จากการาง 3 พบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกัน
สิ่งเสพติด มีทัศนคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดค่านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล โดยเฉลี่ย
รวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

การาง 4 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครู ผู้บริหาร
โรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดใน
โรงเรียนประถมศึกษา ค่านบริการสนเทศ

ค่านบริการ สนเทศ	ครู ($N_1 = 170$)		ผู้บริหาร ($N_2 = 177$)		คณะกรรมการ ($N_3 = 30$)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
1. โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับ โทษและพิษภัยของสิ่งเสพติด แก่นักเรียนโดยสม่ำเสมอ	4.45	0.59	4.36	0.67	4.46	0.69
2. โรงเรียนจัดหาคู่มือและสื่อ การสอนเกี่ยวกับการป้องกันสิ่ง เสพติดให้กับครู	4.34	0.65	4.25	0.61	4.34	0.72
3. โรงเรียนจัดให้มีการอบรม ประจำเดือนเพื่อการปฏิบัติตน ของนักเรียนในการป้องกันสิ่ง เสพติด	3.39	0.83	3.63	0.79	3.96	0.85

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านบริการสนเทศ	ครู (N ₁ =170)		ผู้บริหาร (N ₂ =177)		คณะกรรมการ (N ₃ =30)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
4. โรงเรียนจัดให้มีนิทรรศการเกี่ยวกับ สิ่งเสพคดีให้นักเรียนได้ทราบทุก ปีการศึกษา	3.94	0.86	3.93	0.92	4.33	0.96
5. โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันสิ่งเสพคดีใน การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจให้กับ นักเรียน	4.28	0.70	4.05	0.79	4.40	0.69
6. โรงเรียนจัดให้มีการฉายภาพยนตร์เพื่อ ให้นักเรียนได้เห็นสภาพที่แท้จริงของ ผู้ติดสิ่งเสพคดี	4.43	0.74	4.29	0.76	4.08	0.64
7. โรงเรียนได้สอดแทรกความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งเสพคดีไว้ในแผนการสอน ทุกระดับชั้นเรียน	4.16	0.72	3.95	0.92	4.29	0.82
8. โรงเรียนจัดทำแผ่นพับและแผ่นปลิว แจกจ่ายผู้ปกครองให้ทราบถึงโทษและ พิษภัยสิ่งเสพคดี	3.65	1.16	3.56	0.94	3.72	1.09
9. โรงเรียนทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ปัญหา การติดสิ่งเสพคดีให้ชุมชนได้มีความรู้ และความเข้าใจ	3.47	1.03	3.63	0.83	3.74	1.09

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านบริการ สน.เทศ	ครู (N ₁ =170)		ผู้บริหาร (N ₂ =177)		คณะกรรมการ (N ₃ = 30)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
10. โรงเรียนเชิญชวนผู้ปกครองเยี่ยมชม นิทรรศการที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ ที่โรงเรียนจัดทำขึ้น	3.74	0.77	3.79	0.93	3.88	1.01
11. โรงเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาชี้แจงให้ นักเรียนได้ทราบถึงพิษภัยของสิ่งเสพติด โดยสม่ำเสมอ	3.86	0.99	3.98	0.84	4.25	0.81
12. โรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างเสริมขวัญ และกำลังใจในการสร้างค่านิยมที่ดี แทนที่จะเน้นห้ามเสพติดเพื่อเป็นการ ป้องกันการติดสิ่งเสพติด	3.68	0.90	3.87	0.86	4.25	0.76
13. โรงเรียนจัดสัปดาห์แนะแนวเพื่อเป็น แนวทางให้นักเรียนเห็นความสำคัญ และเป้าหมายของชีวิตที่ดีในอนาคต	3.88	0.88	3.97	0.77	4.44	0.69
14. โรงเรียนขอความร่วมมือจาก โรงพยาบาลเพื่อการบริการด้าน สุขภาพอนามัยแก่นักเรียน	4.15	0.77	4.33	0.58	4.03	0.75

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านบริการสนเทศ	ครู (N ₁ = 170)		ผู้บริหาร (N ₂ =177)		คณะกรรมการ (N ₃ =30)	
15. โรงเรียนเชิญผู้มีความรู้ค่านยามาให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาและผลของการออกฤทธิ์ของยาที่มีต่อร่างกาย	3.81	0.96	4.07	0.70	4.00	0.87
16. โรงเรียนแสดงตัวอย่างสิ่งเสพติดให้โทษเพื่อให้นักเรียนมีความรู้	3.75	1.04	3.96	1.00	3.48	1.31
เฉลี่ยรวม	3.93	0.74	3.97	0.97	3.87	0.67

จากตาราง 4 พบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนะต่อการป้องกันสิ่งเสพติดด้านบริการสนเทศโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา คำนับริการให้คำปรึกษา

ค่านับริการให้คำปรึกษา	ครู (N ₁ =170)		ผู้บริหาร (N ₂ =177)		คณะกรรมการ (N ₃ =30)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
1. โรงเรียนจัดให้มีการบริการแนะแนวแก่นักเรียนที่มีปัญหาค้นต่าง ๆ เพื่อเป็นการป้องกันสิ่งเสพติด	4.14	0.85	4.25	0.76	4.44	0.64
2. หน่วยบริการแนะแนวของโรงเรียนได้ปรึกษาหารือและประสานงานกับหน่วยป้องกันสิ่งเสพติครองสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครโดยสม่ำเสมอ	4.00	0.93	4.00	0.81	4.40	0.57
3. โรงเรียนมีครูที่ปรึกษาให้นักเรียนอย่างเพียงพอ	3.57	1.05	3.75	0.85	4.33	0.67
4. โรงเรียนเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะเรื่องร่วมมือในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาสิ่งเสพติครองในโรงเรียน	3.59	0.91	3.36	1.02	3.77	0.84
5. โรงเรียนจัดดำเนินการให้คำแนะนำปรึกษาแก่บุคคลในชุมชนที่มีปัญหาการติดสิ่งเสพติครอง	3.39	0.97	3.28	1.09	3.74	1.12

ตาราง 5 (ต่อ)

ค่านบริการให้คำปรึกษา	ครู (N ₁ = 170)		ผู้บริหาร (N ₂ = 177)		คณะกรรมการ (N ₃ = 30)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
6. โรงเรียนจัดกิจกรรมทดแทนให้ กับนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาการคิด สิ่งเสพติดในโรงเรียน	3.91	0.80	3.80	0.87	4.33	0.67
7. โรงเรียนฝึกอบรมครูประจำชั้น ให้รู้จักวิธีการให้คำปรึกษาแก่น นักเรียน	4.10	0.85	3.98	0.75	4.55	0.57
เฉลี่ยรวม	3.81	0.91	3.77	1.54	4.22	0.51

จากตาราง 5 พบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกัน
สิ่งเสพติด มีทัศนะต่อการป้องกันสิ่งเสพติดค่านบริการให้คำปรึกษาโดยเฉลี่ยรวมอยู่
ในระดับเห็นด้วยมาก

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกเป็นรายด้าน

การป้องกันสิ่งเสพติด	ครู (N ₁ =170)		ผู้บริหาร (N ₂ =177)		คณะกรรมการ (N ₃ =30)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
ด้านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล	3.96	0.93	3.80	0.62	3.93	0.58
ด้านบริการสนเทศ	3.93	0.74	3.97	0.97	3.87	0.67
ด้านบริการให้คำปรึกษา	3.81	0.85	3.98	0.75	4.55	0.57
เฉลี่ยรวม	3.90	0.84	3.91	0.78	4.11	0.60

จากตาราง 6 พบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด มีทัศนะต่อการป้องกันสิ่งเสพติดโดยเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนะระดับมากที่สุดในเรื่องด้านบริการให้คำปรึกษา

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการ
ป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตาราง 7 เปรียบเทียบทักษะของครู ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด
ที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกเป็นรายด้าน

การป้องกันสิ่งเสพติด	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2	639.09	319.54	1.45
	ภายในกลุ่ม	374	82419.28	220.37	
	รวม	376	266217.95		
ด้านบริการสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1433.93	716.96	2.134
	ภายในกลุ่ม	374	125630.34	335.91	
	รวม	376	127064.27		
ด้านบริการให้คำปรึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	222.62	111.31	4.47*
	ภายในกลุ่ม	374	9305.12	24.88	
	รวม	376	9527.74		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	2295.64	1147.82	3.01*
	ภายในกลุ่ม	374	142619.49	381.33	
	รวม	376	144915.13		

$F_{.05, df 2, 375} = 2.99$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด มีทัศนคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติด โดยรวมและในค่านับบริการให้คำปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่านับการสำรวจและศึกษาข้อมูล และค่านับบริการสนเทศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ที่มีต่อค่านับบริการให้คำปรึกษา จำแนกเป็นรายค

กลุ่มตัวอย่าง	ครู ($\bar{X} = 26.67$)	ผู้บริหาร ($\bar{X} = 27.86$)	คณะกรรมการ ($\bar{X} = 31.85$)
ครู	-	1.19	5.18*
ผู้บริหาร		-	3.99*
คณะกรรมการ			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

r	2	3
q.05 (r, 374)	3.31	2.77
$\sqrt{\frac{MS_w}{R}}$ q.05 (r, 374)	1.99	1.67

จากตาราง 8 พบว่า คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนคติค่านับบริการให้คำปรึกษาแตกต่างจากครูและผู้บริหารโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครู และผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติค่านับบริการให้คำปรึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง ๑ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา รวมทุกด้าน จำแนกเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	ครู ($\bar{X} = 132.60$)	ผู้บริหาร ($\bar{X} = 133.20$)	คณะกรรมการ ($\bar{X} = 139.74$)
ครู	-	0.68	7.14*
ผู้บริหาร		-	6.54*
คณะกรรมการ			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

r	2	3
q.05 (r, 374)	3.31	2.77
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$ q.05 (r, 374)	7.82	6.53

จากตาราง ๑ พบว่า คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทักษะต่อการป้องกันสิ่งเสพติด โดยรวมทุกด้าน แตกต่างจากครู และผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครู และผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของครู ผู้บริหารและคณะกรรมการการป้องกัน
สิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 177 คน ครูจำนวน 170 คน และ
คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน รวม
กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 377 คน

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามซึ่งจำแนกออกเป็น

2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนะของผู้ตอบที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า ประกอบด้วยคำถาม
ด้านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล จำนวน 11 ข้อ ด้านบริการสนเทศ จำนวน 16 ข้อ
และด้านบริการให้คำปรึกษา จำนวน 7 ข้อ รวมคำถามทั้งสิ้น 34 ข้อ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ครู ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด มีทัศนะว่าโรงเรียนได้ดำเนินการป้องกันสิ่งเสพติดในระดับมากทุกด้าน โดยคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนะว่า โรงเรียนได้ดำเนินการด้านกาให้คำปรึกษาในระดับมากที่สุด
2. ครู ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนะต่อการดำเนินการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านและด้านกาให้คำปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านกาสำรวจและศึกษาข้อมูลและด้านบริการสนเทศ พบว่า มีทัศนะไม่แตกต่างกัน
3. คณะกรรมการกาป้องกันสิ่งเสพติด มีทัศนะต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน ด้านกาบริการให้คำปรึกษาแตกต่างจากครูและผู้บริหารโรงเรียน

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการกาป้องกันสิ่งเสพติดที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การที่ครู ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด มีทัศนะสอดคล้องกันว่า โรงเรียนได้ดำเนินการป้องกันสิ่งเสพติดอยู่ในระดับมากทุกด้านนั้น เนื่องจากในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 รัฐบาลได้มีนโยบายและมาตรการป้องกันการเผยแพร่สิ่งเสพติดในสถานศึกษาทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. : 1) ซึ่งมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักกำหนดบทบาทการรณรงค์ เพื่อป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันการใช้สิ่งเสพติด ซึ่งประกอบด้วยครูและผู้เกี่ยวข้องดำเนินงานร่วมกัน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังให้การสนับสนุนผู้บริหารและครู พัฒนาความรู้โดยการฝึกอบรม ประชุมปฏิบัติการ ตลอดจนการสัมมนา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเอง และเห็นความสำคัญที่จะต้องหาทางป้องกันสิ่งเสพติด ซึ่งสามารถนำมาใช้

ในการดำเนินงานในโรงเรียนทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานที่มีสถานศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ในสังกัดได้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเคร่งครัดและรมรงค์ให้บุคลากรในสถานศึกษา ทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียนและได้จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะขึ้น เพื่อป้องกันและดำเนินการแก่นักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งเสพติดที่เรียกว่า คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดอันเป็นองค์การหนึ่งในสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร บุคคลทั้งสามต้องปฏิบัติงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดและอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงทำให้ครู ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนคติต่อการดำเนินการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน

การที่คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนคติว่า โรงเรียนได้ดำเนินการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ความรู้เรื่องสิ่งเสพติดโดยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การแจกเอกสาร โปสเตอร์ ฉายภาพยนตร์เกี่ยวกับโทษภัยของสิ่งเสพติดให้แก่ครู นักเรียนในโรงเรียน และชุมชนในเขตรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังให้การส่งเสริมสุขภาพและสวัสดิภาพแก่เยาวชน รวมทั้งการฝึกอบรมการ เสนอแนะนโยบายให้แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนอีกด้วย (สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร 2528 : 2) ดังนั้นการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน ด้านการให้คำปรึกษาจึงเป็นงานในหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด จึงทำให้มีทัศนคติต่อค่านมริการให้คำปรึกษา ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของกรมสามัญเกี่ยวกับ การป้องกันสิ่งเสพติด คือการแนะแนวและสังคมนาเคราะห์และเผยแพร่ข่าวสารว่าเป็นวิธีการปฏิบัติในการป้องกันนักเรียนติดยาเสพติดที่ดีที่สุด (กรมสามัญศึกษา 2522 : 10 - 11) เพราะคาดว่า ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับงานด้านป้องกันสิ่งเสพติดที่ให้แก่ครู และผู้บริหารโรงเรียนในปริมาณที่สุด ซึ่งจะเห็นได้จากสรุปผลการปฏิบัติงานในรอบ 6 เดือนของปีงบประมาณ 2528 (ตุลาคม 2527 - มีนาคม 2528) งานด้านป้องกัน

สิ่งเสพติด โดยคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดจากหน่วยป้องกันสิ่งเสพติด 31 หน่วย
 คลินิกยาเสพติด 15 คลินิก โรงพยาบาล 2 โรง และหน่วยกลางป้องกันสิ่งเสพติด
 ได้ดำเนินงานด้านป้องกันการติดยาเสพติด โดยการให้สุขศึกษา เรื่องยาเสพติดแก่
 นักเรียน แจกเอกสาร แจกโปสเตอร์ รูปภาพ ฉายภาพยนตร์ เทป บรรยายและ
 อภิปราย จำนวน 428,596 ราย จำนวน 4,420 ครั้ง (สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร 2528 : 15) จากปริมาณงานที่ให้บริการทำให้คณะกรรมการป้องกันสิ่ง
 เสพติดคาดหวังว่า โรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความสามารถที่จะให้บริการและเห็น
 ความสำคัญ ความจำเป็นในเรื่องนี้และจะต้องดำเนินงานนี้ให้ดีที่สุด

2. การที่ครู ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนะ
 คอการดำเนินการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนรวมทั้งค่านิยมและค่านิยมการให้คำปรึกษา
 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น เป็นเพราะครู ผู้บริหารโรงเรียน
 และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีบทบาทความรับผิดชอบแตกต่างกัน จะเห็นได้จาก
 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ตัดสินใจและกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาเสพติดอย่าง
 ชัดเจน โดยจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันการติดยาเสพติดขึ้นในโรงเรียน วางแผนและ
 ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับโรงเรียน มอบหมายและแบ่งความรับผิดชอบให้
 แก่กรรมการโดยทั่วกัน ให้การสนับสนุนกำลังคน เงิน วัสดุ อุปกรณ์และกำลังใจติดตาม
 ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโดยสม่ำเสมอ และหาทางป้องกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
 ในการดำเนินงาน ส่วนครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กนักเรียนมากที่สุด จึงรู้จักนักเรียนได้ดี
 ที่สุดเมื่อนักเรียนมีปัญหาเกิดขึ้น ครูจึงสังเกตและให้ความช่วยเหลือเป็นคนแรก สำหรับ
 บทบาทครูที่มีต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนนั้น ได้แก่ ศึกษาประวัติของนักเรียน
 ความรับผิดชอบ โดยละเอียด แนะนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ สังเกตพฤติกรรม
 ของนักเรียนในชั้นของตนเองอยู่เสมอ และบันทึกลงในระเบียบสะสมเป็นรายบุคคล หากพบ
 นักเรียนที่มีปัญหา จะได้ให้ความช่วยเหลือหรือรายงานคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด
 ของโรงเรียนได้ทราบ เพื่อนักเรียนจะได้รับช่วยเหลือตามความเหมาะสมต่อไป

สำหรับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดนั้น จะเป็นผู้เสนอแนะนโยบายแนวทางและให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันสิ่งเสพติด เช่น การศึกษาภาวะของนักเรียนที่ชักนำไปสู่การติดยา เป็นผู้กำหนดแนวทางป้องกัน วางโครงการ ทำแผนปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายบริการ จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ดังนั้นเมื่อบทบาทหน้าที่ของครู ผู้บริหารและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดแตกต่างกันแล้ว ย่อมส่งผลให้มีทัศนะแตกต่างกันไปด้วย

การที่ครู ผู้บริหารและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนะต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนต่างกันทำให้คำปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนค่านบริการให้คำปรึกษากิจกรรมส่วนใหญ่ในด้านนี้คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดเป็นผู้วางนโยบายและประสานนโยบายกับผู้บริหารโรงเรียนให้ผู้บริหารโรงเรียนนำนโยบายมาวางแผนปฏิบัติงานโดยมอบหมายให้ครูในโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ ผู้บริหารจะเป็นผู้ควบคุม ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูจากบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้ ทำให้การบริการให้คำปรึกษา ซึ่งครูเป็นผู้ปฏิบัติการโดยตรงมีทัศนะว่าเป็นภาระกิจที่ครูจะต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้นจากงานประจำที่มีอยู่มากมายอยู่แล้วและนอกจากจะรับผิดชอบงานประจำในโรงเรียนแล้วยังต้องรับผิดชอบภาระครอบครัวอีกด้วย จากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับทัศนะของครูในด้านนี้ ครูมีทัศนะว่า ผู้รับผิดชอบควรเป็นบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐบาลที่มีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญและมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนี้ ส่วนผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้รับนโยบายจากคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดได้วางแผนดำเนินงานในโรงเรียนและมอบหมายให้ครูเป็นผู้ปฏิบัติการนั้น มีความคิดว่าครูมีภาระรับผิดชอบมากทั้งงานในครอบครัวและงานในหน้าที่ ดังนั้นงานด้านการให้คำปรึกษาจึงควรจะให้ความร่วมมือกันทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูและหน่วยงานที่รับผิดชอบงานป้องกันสิ่งเสพติดโดยตรง เพราะมีทรัพยากรพร้อมทั้งคน เงิน วัสดุ และการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพดีกว่าที่จะให้ครูในโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง

สำหรับคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดคาดหวังว่า การบริการให้คำปรึกษาควรจะเป็นหน้าที่ของครูในโรงเรียนโดยตรง เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างดี จึงทำให้ทราบปัญหาได้ชัดเจนและสามารถให้คำปรึกษาได้ถูกต้อง

3. การที่คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด มีทัศนคติต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน ด้านการบริการให้คำปรึกษาแตกต่างจากครูและผู้บริหารโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น เป็นเพราะการป้องกันสิ่งเสพติด โดยการบริการให้คำปรึกษานั้น ผู้ที่จะให้คำปรึกษาแก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนให้ประสบผลดีนั้น จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากเด็กและเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็ก เพราะการบริการให้คำปรึกษา เป็นวิธีการหนึ่งที่เด็กจะคลี่คลายความกังวลใจหรือปัญหาต่าง ๆ และช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจตัวเอง รู้จักคิดสนใจและแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ซึ่งผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวจะต้องได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี เพราะการให้คำปรึกษาเป็นเทคนิคหรือศิลปะที่ต้องอาศัยจิตวิทยาขั้นสูง (กระทรวงศึกษาธิการ น.ป.ป. : 75 - 95) ดังนั้นผู้ที่ให้คำปรึกษาในโรงเรียนได้ที่ดีที่สุดคือ ครูประจำชั้นหรือครูแนะแนวในโรงเรียน แต่เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีบุคลากร ครู งบประมาณสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ การที่จะจัดระบบการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมุ่งหวังนั้น เป็นสิ่งที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างมาก ซึ่งโรงเรียนจะต้องมีงบประมาณสนับสนุนมีครูทดแทนเพียงพอ เพราะโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จะมีจำนวนครูพอดีกับชั้นเรียน และมีปริมาณงานสอนสูงมาก ส่วนในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ ที่จะใช้ให้ความรู้ ประกอบการให้คำปรึกษาได้แก่ แผ่นพับ สไลด์และภาพยนตร์ โรงเรียนควรจะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามโรงเรียนส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาในด้านการบริหาร เช่น ขาดแคลนคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ดังนั้นจึงเป็นงานที่สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ต้องการที่จะให้งานบริการให้คำปรึกษาบรรลุตามเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดว่า "สถานศึกษาทุกระดับถือเป็นภาระหน้าที่ในการให้ความ

ช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาและเยาวชนที่โชคร้ายเสียดชีวิตให้มีโอกาสทางการศึกษาต่อไป โดยส่งเสริมให้เขาเหล่านั้นมีสภาพที่เอื้ออำนวยต่อความเจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างไรก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมสามัญศึกษา (รายงานของกรมสามัญศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดให้โทษ 2522 : 10 - 11) ที่พบว่า ปัญหาที่ครูประสบมากที่สุดในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันยาเสพติดคือ การขาดแคลนอุปกรณ์

ครูและผู้บริหารได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการป้องกันปัญหาสิ่งเสพติดในโรงเรียน ประถมศึกษานั้น โรงเรียนจะดำเนินการแต่เพียงฝ่ายเดียวไม่ได้จะต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง ซึ่งมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีงบประมาณสนับสนุนที่จะให้บุคลากรทำงานได้เต็มที่ตลอดเวลาทั้งในและนอกเวลาราชการ นอกจากนั้นจะมีการบริหารงาน การจัดระบบงาน ที่จะป้องกันสิ่งเสพติดที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารและครูในโรงเรียนจึงเป็นผู้ตระหนักถึงปัญหานี้เป็นอย่างดี ซึ่งแตกต่างกับคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนที่เห็นว่าการให้คำปรึกษาว่าเป็นงานที่โรงเรียนดำเนินการได้ในระดับสูง เพราะกิจกรรมด้านนี้จะดำเนินการ ได้ดีนั้นผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียน ซึ่งได้แก่ ครูประจำชั้นหรือครูแนะแนว ดังนั้นครูจึงเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาได้ดีที่สุดและโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา

การที่ครู ผู้บริหารและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีความเห็นสอดคล้องกันในด้านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูลและด้านบริการ สนเทศ อาจเป็นเพราะการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนที่จะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โรงเรียนควรจะได้จัดกระทำในเรื่องดังกล่าวเพราะการบริการสำรวจและศึกษาข้อมูลมีจุดประสงค์ เพื่อจะทราบสภาพและปัญหา ตลอดจนสาเหตุของพฤติกรรมนักเรียนซึ่งศึกษาได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจร่างกาย การใช้แบบสอบถามและการทดสอบบุคลิกภาพ เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขป้องกันได้ นอกจากนี้การบริการ สนเทศยังเป็นแนวทางให้ได้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันปัญหาสิ่งเสพติด เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษพิษร้าย

และการแพร่ระบาดของยาเสพติดแต่ละประเภท ซึ่งนักเรียนจะได้ป้องกันตัวเองและ
 กระจุกให้เห็นคุณค่าของชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ ซึ่งการให้ความรู้ดังกล่าว
 นี้อาจใช้โปสเตอร์ การจัดนิทรรศการ การศึกษานอกสถานที่ การบรรยายหรืออภิปราย
 การใช้โสตทัศนศึกษาและการใช้เอกสาร (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. :
 85 - 94) ซึ่งการดำเนินงานด้านการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนในค่านบริการ
 สํารวจและศึกษาข้อมูลและค่านบริการสนเทศนี้เป็นงานที่ต้องร่วมมือกันทั้งฝ่ายครู ผู้บริหาร
 และหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล ซึ่งได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
 ยาเสพติด สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สังกัด
 กระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เป็นต้น ซึ่งการร่วมมือดังกล่าว
 จะทำให้เกิดผลสำเร็จจริงได้ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม จึงมีความเห็นสอดคล้องกัน
 ในการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเรื่องการ
 บริการสำรวจและศึกษาข้อมูลและค่านบริการสนเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่กล่าวแล้วอาจมีข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานของ
 โรงเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรอบรมครูให้เข้าใจและตระหนัก
 ถึงบทบาทในการบริการให้คำปรึกษาแก่ครู ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับ
 นักเรียน สามารถบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ถูกต้องและครู เป็นบุคคลที่นักเรียน
 ให้ความเคารพเชื่อถือ

2. ครูและผู้บริหารโรงเรียนควรได้ร่วมมือกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่
 เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามสิ่งเสพติดอย่างจริงจังโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
 เพื่อให้เด็กได้ทราบถึงโทษของสิ่งเสพติด เช่น การจัดฉายภาพยนตร์หรือสไลด์
 การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดให้โทษ การพานักเรียนไปดูสถานบำบัด

ผู้คิดสิ่งเสพติดให้โทษ เป็นต้น การที่นักเรียนได้ทราบถึงโทษของสิ่งเสพติดจะทำให้
นักเรียนเป็นกำลังส่วนหนึ่งที่จะช่วยป้องกันภัยจากสิ่งเสพติดให้แก่สังคมอีกด้วย

3. ครูและผู้บริหารโรงเรียน ควรให้ความรักและความอบอุ่นแก่นักเรียน
อย่างสม่ำเสมอหรือทดแทนทางบ้าน โดยจัดแหล่งสันทนาการ กิจกรรมที่จะฝึกให้นักเรียน
ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าได้รับ
ความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษภัยเป็นการช่วยการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา
ได้

4. ครูและผู้บริหารโรงเรียนควรประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือ
เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด เพื่อร่วมมือแจ้งข่าวและความเคลื่อนไหว
ผู้คิดสิ่งเสพติดที่เข้ามาปะปนกับนักเรียนในสถานศึกษา

5. ครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ควรร่วมมือ
กันประสานงานกับผู้ปกครองให้ระมัดระวัง ดูแล เอาใจใส่นักเรียนที่มาจากครอบครัว
ที่มีปัญหา ทำให้เกิดการขาดความรักและความอบอุ่นทางใจ พยายามส่งเสริมให้นักเรียน
มีความสนใจกิจกรรมด้านกีฬาให้เหมาะสมกับวัย เพื่อไม่ให้มีเวลาว่างไปมีส่วนร่วม
กลุ่มผู้คิดยาเสพติดให้โทษ

6. ส่วนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรอบรมครูให้เข้าใจว่า การสั่งสอน
อบรมเป็นหน้าที่ประจำของครู ควรใช้เทคนิคการสอนสอดแทรกเรื่องยาเสพติดในวิชา
ที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดให้ครูเข้ารับการอบรมความรู้ คำแนะนำ การอบรมเป็นพิเศษ
ทั้งด้านเนื้อหาและวิธีสอน เป็นการร่วมมือให้การป้องกันได้ทั่วถึงและหาวิธีสร้าง
ความสนใจให้นักเรียนเล็งเห็นคุณค่าชีวิตและรู้จักกำหนดจุดหมายของชีวิตนักเรียนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับการคิดสิ่งเสพติด เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการสอนเรื่องสิ่งเสพติดในโรงเรียน ประถมศึกษาอย่างจริงจังต่อเนื่อง เพื่อนำผลวิจัยมาใช้เป็นแนวนโยบายในการกำหนด หลักสูตรการเรียนการสอน

3. ควรจะมีการวิจัยปัญหาการคิดสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ตอนปลาย (ประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6) เพราะจากการสำรวจทัศนคติของครูและ ผู้บริหารได้พบว่า เด็กในวัยนี้มีปัญหาและให้ความสนใจกับสิ่งเสพติดเป็นจำนวนมากขึ้น

4. ควรทำการศึกษารายกรณีกับนักเรียนที่มีปัญหาการคิดสิ่งเสพติด

5. ควรมีการวิจัยซ้ำ เพื่อทราบแนวโน้มของสารระเหยที่เค็กลึก ๆ

ก็สามารถเสพติดได้ โดยเลือกทำการวิจัยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานครในแหล่งเสื่อมโทรม โดยเฉพาะการคมนาเนอร์และการคมนาัมน์ เบนซิน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การปิดหลักสูตร, กรม รายงานการวิจัย : การศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดของนักเรียน
และนักกีฬา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดสงขลา พัทลุงและสตูล ม.ป.ท.
2527, อีศำเนา

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ
ยาเสพติด ม.ป.ป., อีศำเนา

_____ คู่มือประกอบคำบรรยายความรู้เรื่องยาเสพติด (เอกสารเผยแพร่ 03 -
2522) โรงพิมพ์สามเจริญพานิช 2522

_____ รายงานการสำรวจสถานะป้องกันและเผยแพร่พิษภัยยาเสพติดในโรงเรียน
พิบูลย์ประชาสรรค์ ม.ป.ท. 2520

ทวี สุวรรณเวลา และคณะ ปัญหาการติดยาเสพติดในประเทศไทย ทางหุ่นล้าน
สามัคคีนิพนธ์กุลสหประชาชาติไทย 2522

"เด็กติดยา" มติฉบับที่ 6 ฉบับที่ 2526 วันอังคารที่ 2 กรกฎาคม 2528

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน แนวทางปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด
ให้ไทยในสถานศึกษา ม.ป.ท. 2528, อีศำเนา

ประเสริฐ ทัศนกุล เวชศึกษาป้องกัน กรมการศาสนา 2522, 197 หน้า

ปรีชา จำปารัตน์ ข้อคิดเห็นในการดำเนินงานป้องกันการติดยาในทางที่ผิด กรุงเทพฯ
มหานคร สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, เอกสารโรเนียว
2522, 13 หน้า

"ปัญหาเสพติดในประเทศไทย" วารสารสังคมศาสตร์ 14 เมษายน 2520

เปรมจิต ตรีวิทย์ เยาวชนกับยาเสพติดให้โทษ : มูลเหตุจูงใจให้มารับการรักษา
บริติชนิพนธ์ สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2518, 170 หน้า
อีศำเนา

ฝน แสงสิงแก้ว และคนอื่น ๆ การวิจัยสำรวจนักเรียนไทยติดยา โรงพิมพ์คุรุสภา
2518

- พรทิพย์ จิตรธร ยาเสพติดให้โทษกับการบำบัดรักษา ปริญญาโท ส.ม.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2518, 120 หน้า อัดสำเนา
- เกา สารสิน, พล.ต.ท. "การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ" ใน
เอกสารการอบรมบุคลากร หน้า 10 - 19 กรุงเทพมหานคร, สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2518
- บุพผา วิสุทธิโกศล "การศึกษารายยาเสพติด" วารสารเนชั่นแนล 18(91) กุมภาพันธ์-
มีนาคม 2527
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2
ทวีกิจการพิมพ์ 2524
- วรรณิกา บุญยमानพ ความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาในแหล่งเสื่อมโทรม
กรุงเทพเกี่ยวกับการให้การศึกษาเรื่องยาเสพติด วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2523, 176 หน้า อัดสำเนา
- ศึกษาริการ, กระทรวง คู่มือแนวปฏิบัติและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา
โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก 2521
- _____ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในทางที่ผิดของกระทรวง
ศึกษาริการ อัมรินทร์การพิมพ์ 2527
- _____ แนวทางปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา
ม.ป.ป., 128 หน้า
- _____ ปัญหาการศึกษาเสพติดในประเทศไทย สหประชาชาติ, 2522
- ศึกษาริการ, กระทรวง กรมวิชาการ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช
2524
- ศึกษานิเทศก์, หน่วย สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร การติดตามผลการใช้
หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พิษณุการพิมพ์ 2527
- สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, สภา ข่าวสารศูนย์ประสานงานกลาง องค์การ
ภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติด ม.ป.ท. 2528
- สมทรง กาญจนหุต "ปัญหายาเสพติดให้โทษในประเทศไทย" วารสารสุขภาพ
5(10) 114 กรกฎาคม 2520

เสริน ปุณณะหิตานนท์ การศึกษามือเขียนเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดให้โทษในประเทศ
และปัญหายาเสพติดให้โทษในประเทศและปัญหาที่เกี่ยวข้อง พระนคร สถาบัน
วิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517

การสำรวจทัศนคติของเยาวชนไทยที่มีต่อยาเสพติดและการประเมิณเกี่ยวกับ
ประสิทธิผลของวิธีการป้องกันและให้การศึกษา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
2521

สุรเดช วงศ์มา มูลเหตุของการติดยาเสพติดให้โทษของนักเรียนและวิธีป้องกันตาม
ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในเขตภาคเหนือ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2524, 162 หน้า อัดสำเนา

สุรพอด ปธานวนิช "ทฤษฎีและปฏิบัติ" การป้องกันปัญหายาเสพติด สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2524

อนันต์ ศรีโสภาก หลักการวิจัยเบื้องต้น โรงพิมพ์วัฒนาพานิช 2521

อนามัย, สำนัก กรุงเทพมหานคร ทนายรื่องยาเสพติดมากแค่ไหน นิตยธรรมคา
การพิมพ์ 2528

เอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานรอบ 6 เดือน ของปีงบประมาณ 2528
ต.ค. 27 - มี.ค. 28 ม.ป.ท., ม.ป.ป.

เอกสารการประชุมสัมมนาวิชาการด้านการป้องกันและบำบัดการติดยา
เสพติด ครั้งที่ 5 โรงแรมเอเชียพญา จังหวัดชลบุรี 7 - 9 สิงหาคม 2528
อัดสำเนา

Aran Suwanbubpa, and Amnoywit Schoovong. "An Investigation
into the Etiology of Heroin Addiction Among Narcotic
Prisoners," Journal of the National Research Council
of Thailand, Vol. 2, No. 1, January - June, 1979.

Best, John W. Research in Education. 3rd. ed., Englewood
Cliffs, New Jersey, Prentice - Hall, Inc., 1970.

Feinstein, Levy S. "An Investigation of Illicit
Prescription and Over the Counter Drug Use in an
Undergraduate Student Population," Dissertation
Abstracts International, Humanities and Social
Science. 38 (April 1979) 938-A.

- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 4th.ed., New York, McGraw-Hill, 1976.
- Girdano, Daniel A. and Girdano, Dorothy D. Drug Education. Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1976.
- Knowlis, Helen. Drug Demystified. Paris, The Unesco Press, 1975, 92 p.
- Osman, Ronald E. Communication Research and Drug Education. London : Sage Publication, 1976. 325 p.
- Paulson, Patricia C. "Psychological Factors in Drug Use among Community College Students," Dissertation Abstracts International : The Sciences and Engineering. 31(March 1971) : 5455 - 56 B.
- Williger, Kenneth L. "Adolescent Drug Use and Antinomianism," Dissertation Abstracts International: The Sciences and Engineering. 31 (January 1971) : 4350 - 4351 B.
- Zarco, Richardo M., and Associates. A Study of Drug Use Among College Students, Quezon City : Narcotic Foundation of the Phillippines, Inc., 1971 1972.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พฤศจิกายน 2528

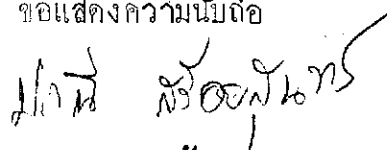
เรื่อง ขอลาขอความอนุเคราะห์แบบสอบถาม

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้าพเจ้านางปราณี สร้อยสุนทร นิสิตปริญญาโทวิชาเอกการบริหาร
 การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังศึกษาค้นคว้าเพื่อทำ
 วิทยานิพนธ์เรื่อง "การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร"
 โดยมี รศ.ดร.ประชุม รอดประเสริฐ เป็นประธาน และ ผศ.จรินทร์ ประสงค์สม
 เป็นกรรมการ ดังนั้นจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้
 ตามความคิดเห็นของท่าน เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนประถมศึกษาทั่ว ๆ ไป

ความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความอนุเคราะห์ของท่าน
 ข้าพเจ้านหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณ
 เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ



(นางปราณี สร้อยสุนทร)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

การศึกษาคนคว่ำเรื่อง การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งเป็นสองตอน ตอนแรกเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบ
แบบสอบถาม ตอนที่สองเป็นแบบสอบถามทัศนะของผู้ตอบ ที่มีต่อการป้องกัน
สิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการตอบแบบสอบถามทั้งสองตอน ตอนที่หนึ่งและตอนที่สองต้องตอบ
ทุกข้อ และให้โอกาสแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้โดยอิสระต่อการปฏิบัติการ
ของโรงเรียนในทำแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความเกี่ยวกับตัวท่านที่

เป็นจริง

ครูผู้สอน, ครูแนะแนว

ผู้บริหารโรงเรียน

คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ "การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร 3 ด้าน คือ ด้านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล
ด้านบริการสนเทศ และด้านบริการให้คำปรึกษา

โปรดอ่านรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้โดยละเอียด แล้วพิจารณาว่าการป้องกัน
สิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แต่ละข้อตามความคิดเห็น
ของท่านอยู่ในระดับใดและโปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็นของสำคัญ
โดยปฏิบัติดังนี้

ลำดับที่	การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน ค่านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล ประกอบการตอบ
		เห็นความมากที่สุด	เห็นความมาก	เห็นความปานกลาง	เห็นความน้อย	เห็นความน้อยที่สุด	
5	โรงเรียนจัดทำแบบสำรวจเจตคติ ของนักเรียนที่มีต่อเพื่อนโรงเรียน และผู้ปกครองเพื่อใช้เป็นข้อมูลใน การให้คำแนะนำปรึกษาหารือแก้ ปัญหากับนักเรียน						
6	โรงเรียนจัดทำแบบสังเกตและแบบ สัมภาษณ์นักเรียนเพื่อศึกษาพฤติกรรม เบี่ยงเบนของนักเรียน						
7	โรงเรียนทำการศึกษาเป็นรายกรณี กับนักเรียนที่มีปัญหา						
8	โรงเรียนจัดส่งครูอาจารย์ไป เยี่ยมเยี่ยมผู้ปกครองเพื่อสอบถาม เรื่องราวเกี่ยวกับนักเรียนเป็น บางโอกาส						
9	โรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูล ที่เกี่ยวกับปัญหาสิ่งเสพติดในชุมชน						

ลำดับที่	การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน ด้านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล ประกอบการตอบ
		เห็นควมมากที่สุด	เห็นควมมาก	เห็นควมปานกลาง	เห็นควมน้อย	เห็นควมน้อยที่สุด	
10	โรงเรียนจัดให้มีการประชุมสัมมนา ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเพื่อ แสวงหาข้อมูลในการแก้ปัญหา สิ่งเสพติดร่วมกัน						
11	โรงเรียนร่วมมือกับสมาคมกับ ผู้ปกครองและครูและกรรมการ ศึกษาในการแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ ในการที่จะร่วมมือป้องกันการติด สิ่งเสพติด						

ถ้าท่านมีความคิดเห็นอื่น ที่เกี่ยวข้องกับ การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนด้าน
บริการสำรวจและศึกษาข้อมูล โปรดระบุและให้เหตุผลประกอบความคิดเห็นนั้นด้วย

.....

ลำดับที่	การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน <u>ค่านบริการสนเทศ</u>	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล ประกอบการตอบ
		เห็นควมมากที่สุด	เห็นควมมาก	เห็นควมปานกลาง	เห็นควมน้อย	เห็นควมน้อยที่สุด	
1	โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและ พิษภัยของสิ่งเสพติดแก่นักเรียนโดย สม่ำเสมอ
2	โรงเรียนจัดหาคู่มือและสื่อการสอน เกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดให้ กับครู
3	โรงเรียนจัดให้มีการอบรมประจำเดือน เพื่อการปฏิบัติตนของนักเรียนใน การป้องกันสิ่งเสพติด
4	โรงเรียนจัดให้มีนิทรรศการเกี่ยวกับ สิ่งเสพติดให้นักเรียนได้ทราบทุกปี การศึกษา
5	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันสิ่งเสพติด ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ให้กับนักเรียน

ลำดับที่	การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน <u>ด้านบริการสนเทศ</u>	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล ประกอบการตอบ
		เห็นควมมากที่สุด	เห็นควมมาก	เห็นควมปานกลาง	เห็นควมน้อย	เห็นควมน้อยที่สุด	
6	โรงเรียนจัดให้มีการฉายภาพยนตร์ เพื่อให้นักเรียนได้เห็นสภาพที่ แท้จริงของผู้ติดสิ่งเสพติด						
7	โรงเรียนได้สอดแทรกความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติด ไว้ในแผนการสอนทุกระดับ ชั้นเรียน						
8	โรงเรียนจัดทำแผ่นพับและ แผ่นปลิวแจกจ่ายผู้ปกครองให้ ทราบถึงโทษและพิษภัยสิ่งเสพติด						
9	โรงเรียนทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ ปัญหาการติดสิ่งเสพติดให้ชุมชน ได้มีความรู้และความเข้าใจ						
10	โรงเรียนเชิญชวนผู้ปกครอง เยี่ยมชมนิทรรศการที่เกี่ยวกับ สิ่งเสพติดให้โทษที่โรงเรียน จัดทำขึ้น						

ลำดับที่	การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน <u>ค่านิยมบริการสนเทศ</u>	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล ประกอบการตอบ
		เห็นความมากที่สุด	เห็นความมาก	เห็นความปานกลาง	เห็นความน้อย	เห็นความน้อยที่สุด	
11	โรงเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาชี้แจงให้นักเรียนได้ทราบถึงพิษภัยของสิ่งเสพติดโดยสม่ำเสมอ						
12	โรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการสร้างค่านิยมที่ดีแทนที่จะเน้นห้ามสิ่งเสพติดเพื่อเป็นการป้องกันการติดสิ่งเสพติด						
13	โรงเรียนจัดสัปดาห์แนะแนวเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนเห็นความสำคัญและเป้าหมายของชีวิตที่ดีในอนาคต						
14	โรงเรียนขอความร่วมมือจากโรงพยาบาลเพื่อการบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน						
15	โรงเรียนเชิญผู้มีความรู้ความชำนาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาและผลของการออกฤทธิ์ของยาที่มีต่อร่างกาย						
16	โรงเรียนแสดงตัวอย่างสิ่งเสพติดให้โทษเพื่อให้นักเรียนมีความรู้						

ถ้าท่านมีความคิดเห็นอื่นเกี่ยวข้องกับ การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน
 บริการสำรวจและศึกษาข้อมูล โปรดระบุและให้เหตุผลประกอบความคิดเห็นนั้นด้วย

.....

ลำดับที่	การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน <u>ค่านบริการให้คำปรึกษา</u>	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล ประกอบคำตอบ
		เห็นความมากที่สุด	เห็นความมาก	เห็นความปานกลาง	เห็นความน้อย	เห็นความน้อยที่สุด	
1	โรงเรียนจัดให้มีการบริการแนะแนว แก่นักเรียนที่มีปัญหาค้นต่าง ๆ เพื่อ เป็นการป้องกันสิ่งเสพติด						
2	หน่วยบริการแนะแนวของโรงเรียน ได้ปรึกษาหารือและประสานงานกับ หน่วยป้องกันสิ่งเสพติดของสำนัก อนามัยกรุงเทพมหานครโดยสม่ำเสมอ						
3	โรงเรียนมีครูที่ปรึกษาให้นักเรียน อย่างเพียงพอ						
4	โรงเรียนเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะเรื่องร่วมมือ ในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มี ปัญหาสิ่งเสพติดในโรงเรียน						

ลำดับที่	การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน ด้านบริการให้คำปรึกษา	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล ประกอบการตอบ
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด	
5	โรงเรียนจัดดำเนินการให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่บุคคลในชุมชนที่มีปัญหาการ ติดสิ่งเสพติด						
6	โรงเรียนจัดกิจกรรมทดแทนให้กับ นักเรียนเพื่อแก้ปัญหาการติดสิ่ง เสพติดในโรงเรียน						
7	โรงเรียนฝึกอบรมครูประจำชั้น ให้รู้จักวิธีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน						

ถ้าท่านมีความคิดเห็นอื่นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนด้าน
บริการให้คำปรึกษา โปรดระบุและให้เหตุผลประกอบความคิดเห็นนั้นด้วย

.....

การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ปราณี สร้อยสุนทร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2528

ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการป้องกันสิ่งเสพติด
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูล
ด้านบริการสนเทศและด้านบริการให้คำปรึกษา โดยศึกษากับผู้บริหารโรงเรียนประถม
ศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 219 คน ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพ
มหานคร จำนวน 219 คน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด ส่วนกอนามัย กรุงเทพ
มหานคร จำนวน 60 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 498 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม
ข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนคิดเป็น
ร้อยละ 75.70 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดหรือเป็นจำนวนแบบสอบถาม 377 ฉบับ
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยทดสอบด้วย F-test และ q-statistic
ทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า โรงเรียนได้ดำเนินการป้องกัน
สิ่งเสพติดในโรงเรียน ในระดับมากทุกด้านและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด มีทัศนะ
ว่า โรงเรียนได้ดำเนินการด้านให้คำปรึกษาในระดับมากที่สุด

2. ครู ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนะต่อ
การดำเนินการป้องกันสิ่งเสพติดรวมทั้งสามด้านและด้านบริการให้คำปรึกษาแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูลด้านบริการ
สนเทศ พบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนะ
ไม่แตกต่างกัน

3. คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด มีทัศนะต่อการป้องกันสิ่งเสพติดใน
โรงเรียนด้านการบริการให้คำปรึกษาแตกต่างจากครูและผู้บริหารโรงเรียน

THE PREVENTION OF ADDICTION SUBSTANCE IN ELEMENT
SCHOOL UNDER THE EDUCATION DIVISION
OF BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

PRANEE SOISOONTHORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1986

The purpose of this study was to investigate the current practice of the prevention of substance addiction in elementary schools under the jurisdiction of the Education Division, Bangkok Metropolis. A specifically designed rating scale questionnaire was administered to 219 school administrators, 219 teachers, and 60 members of the substance addiction prevention committee, Public Health Units, Bangkok. From the 377 returned questionnaires (75.70%), data were computed and analyzed by using F-test and q-statistics. Based on the respondents' opinions, the comparisons were made in terms of the degree of current practices: the survey and data analysis, the information and counselling services. There were three major findings, as follows:

1. Regarding the degree of the current practice of the information and counselling services given by schools, the school teachers and administrators, on average, indicated a "high level" of activity, and the committee indicated a "very high level."

2. There was a statistically significant difference at the .05 level between school personnel (i.e. teachers and administrators) and the committee regarding the level of prevention management. But regarding the level of survey services and data analysis, there was no significant difference among their opinions.

3. There was a statistically significant difference at the .05 level, regarding the information and counselling services, between the opinions of the teachers and administrators, and those of the committee.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ปรานี สร้อยสุนทร

เกิด 5 สิงหาคม 2491

ภูมิลำเนา 60 หมู่ 8 บ้านนาโปร้ง อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

การศึกษา

- 2502 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนศรีเวียงสาวิทยาคาร
อำเภอเสนา จังหวัดน่าน
- 2505 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนเวียงสา อำเภอเสนา จังหวัดน่าน
- 2507 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสา อำเภอเสนา จังหวัดน่าน
- 2513 สำเร็จการศึกษาชั้นประกาศนียบัตรการศึกษารชั้นต้น จากวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ
กรุงเทพมหานคร
- 2515 สำเร็จการศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง จากวิทยาลัยครู
สวนกุหลาบ (วิชาเอกคหกรรมศาสตร์ วิชาโทสังคมศึกษา) กรุงเทพมหานคร
- 2520 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา (ค.บ.) วิชาเอกสังคมศึกษา
จากวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ กรุงเทพมหานคร
- 2528 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอก
การบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การปฏิบัติงาน

- 2507 - 2509 ครูช่วยสอนที่โรงเรียนสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
- 2516 - 2526 เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเมืองและสังคมศูนย์ประสานงานช่วยเหลือชาวเขา
113 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ส่วนรับผิดชอบ กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบัน ประกอบธุรกิจส่วนตัว